

PRZEWODNIK BIBLIOGRAFICZNY

miesięcznik dla wydawców, księgarzy, antykwarzy,
jako też czytających i kupujących książki.

Wychodzi w Krakowie 1go każdego miesiąca w objętości $\frac{1}{2}$ — $1\frac{1}{2}$ arkusza. Przedpłata wynosi: rocznie 1 zlr., z przesyłką 1 zlr. 24 cnt.; $\frac{1}{2}$ rocznie 50 cnt., z przesyłką 62 cnt.; $\frac{1}{4}$ rocznie 28 cnt., z przesyłką 34 cnt.; miesięcznie 10 cnt., z przesyłką 12 cnt. — Opłata od Ogłoszeń za każdą $\frac{1}{10}$ część strony 50 cnt., za całą stronice czyli 61 wierszy petytowych 5 zlr.

Przenumeratę w gotówce i wyraźnie pisane ogłoszenia przysyłać należy najdalej do 20 każdego miesiąca albo do księgarni G. Gebethnera i Sp. w Krakowie, albo wprost do redaktora Przewodnika bibliograficznego.

VI.

NOWOŚCI.

5.

Kraków, 1 maja 1883.

Ars memorandi, reproduit en fac-similé sur l'exemplaire de la bibliothèque nationale par Adam Piliński, précédé d'une notice par Gustave Pawłowski (Monuments de la xylographie, III). Paris, Piliński et fils, (1882), fol. 100 franków.

— moriendi, reproduit en fac-similé sur l'exemplaire de la bibliothèque nationale par Ad. Piliński, précédé d'une notice par G. Pawłowski (Monuments de la xylographie, IV). Tamże, fol. 100 franków.

Ateneum, pismo naukowe i literackie, pod redakcją P. Chmielowskiego, zeszyt z kwietnia r. 1883. Warszawa, wydawca W. Spasowicz, druk. K. Kowalewskiego, w 8ce większej, str. 1—199.

Treść: Zjazd przemysłowców górniczych w Warszawie (str. 1—12); Pamiętniki husarza z pierwszych lat XVII w., Samuel Maszkiewicz, przez Br. Chlebowskiego (str. 13—34); Czarodziejka, powieść, przez K. Glińskiego (c. d., str. 35—77); Najnowsze badania podań i ich zbiory, przez J. Karłowicza (str. 78—111); Finanse Rosyi w XIX w., przez J. Blocha (str. 112—143); Liberalizm i obskurantyzm na Litwie i Rusi, 1815—1823, przez P. Chmielowskiego (c. d., str. 144—181); Rozbiory i sprawozdania: 1. Listy Jana III, przez H. B., 2. dra L. Piętała Prawo spadkowe rzymskie, przez T. D., 3. Książki o pierwszym nauczaniu; Wrażenia literackie.

B. K. 20 kronik Przeglądu literacko-artystycznego (Odbitka z Przeglądu liter.-artyst.) Kraków, nakł. K. Bartoszewicza, druk. A. Kozińskiego, 1883, w 16ce, str. 129. 80 cnt.

BALZER Oswald Marian. Nápadníci slečny Eudoxie, veselohra v jednom jednání, z polštiny přeložil J. Z. (Divadlo slovanské, sv. XIII). Praha, 1883, w 8ce malěj, str. 30. 20 cnt.

BALUCKI Michał. 250-000, powieść. Warszawa, nakł. M. Orgelbranda, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce malěj, str. 1 nl. i 393. 1 rub. 50 kop.

BARANOWSKI J. J. Va-de-mecum de la langue française, seconde édition. Varsovie, Lesman et Świszczowski editeurs, imp. de Ballantyne Hanson et Cie Edimbourg et Londres, 1883, w 32ce, str. 223. 60 kop., oprawne 80 kop.

BARNI I. i KRZYŻANOWSKI A. Męczenicy myśli, według ..... opracował K. L. Warszawa, nakł. Prawdy, druk. K. Kowalewskiego, 1883, w 8ce malěj, str. 173 i 1 nl. Opr. 1 rubel.

BAZYLIŚZEK. Skrzydła, komedia w trzech aktach, napisał Bazyliszek. Warszawa, druk. J. Ungra, 1883, w 8ce malěj, str. 111. 60 kop.

BEKK Adolf dr. Die Vertheidiger Wiens in den Türkenkriegen 1529 und 1683, eine Festgabe zur II Säcularfeier im Jahre 1883. Salzburg, H. Dieter, 1883, w 16ce, str. 72 i 4 portrety. 30 cnt.

Bible des pauvres, reproduite en fac-similé sur l'exemplaire de la bibliothèque nationale par Adam Piliński, précédée d'une notice par Gustave Pawlowski (Monuments de la xylographie, II). Paris, Piliński et fils, (1882), fol. 100 franków.

Biblioteka najcelniejszych utworów literatury europejskiej pod kierunkiem redakcyi Kłósów, zeszyt z marca 1883. Warszawa, nakł. i druk. S. Lewentala, w 8ce, str. 257—336, 1—64, 1—16 i 1—32.

Treść: Komedia ludzka, przez H. Balzaka, tom IV ark. 17—21; Dachijszczyzna, powieść przez T. T. Jeża, ark. 1—4; Dzieje literatury powszechniej, tom II ark. 1; Poezye oryginalne i tłómaczone J. A. Morsztyna, ark. 1 i 2.

— warszawska, pismo poświęcone naukom, sztukom i przemysłowi, pod redakcyą J. K. Plebańskiego, zeszyt z kwietnia r. 1883. Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. J. Bergera, w 8ce, str. 166 i 2.

Treść: Projektowany tunel pod cieśnią kaletańską, przez Edm. Naganowskiego (str. 1—16); Z czarnej godziny, powieść z niedawnej przeszłości, przez F. Szreniawitę (c. d., str. 17—40); Józef Szujski, przez M. Chylińskiego (str. 41—57); Dramat społeczny Niemców po roku 1840, studjum literackie, przez T. J. Choińskiego (c. d., str. 58—82); Z pod Wawelu, przez No... No... (str. 83—108); Korespondencya z Poznańskiego, przez L. Żychlińskiego (str. 109—116); Piśmiennictwo krajowe i zagraniczne: 1. dra I. Kopernickiego O kościach u Ainosów, przez G. O., 2. dra H. Biegeleisena Charakteristik Trembecki's, przez A. N., 3. A. Gubernatis Storia della letteratura, przez J. A. Święcickiego, 4. Hajoty Nowele, przez Cz. J., 5. L. Hausera Monografia Przemysła, przez F. Sulimierskiego, 6. dra A. Okolskiego Wykład prawa adm., przez J. B. Oczapowskiego; Wiadomości bieżące; Nekrologie.

BORKOWSKI Jerzy Sew. hr. Dunin. Rocznik szlachty polskiej, II. Lwów, nakł. K. Łukaszewicza, Sambor, druk. J. Czańskiego, 1883, w 16ce, str. 2 nl. i 799. Opr. 5 złr.

BRASCH. Det polske kongevalg 1674, med hensyn til prins Georg af Danmark. Kjøbenhavn, Reitzel, 1883, w 8ce, str. 102. 3 krony.

Cantica canticorum, reproduit en fac-similé sur l'exemplaire de la bibliothèque nationale par Adam Piliński, précédé d'une notice par Gustave Pawlowski (Monuments de la xylographie, VI). Paris, Piliński et fils, (1882), fol. 100 franków.

CHOCISZEWSKI J. Trzydzieści pieśni i piosnek dla rzemieślników, a szczególnie dla szewców, kowali, krawców, stolarzy, kołodziejów, piekarzy, rzeźników, rybaków, garncarzy, cieślów, mularzy, powroźników, młynarzy i t. d., z dodatkiem piosnki wykazującej, za którego rzemieślnika najchętniej panny iść rade. Poznań, nakł. Księgarni ludowej, druk. E. Schmädickego, 1883, w 16ce, str. 48.

— Wybór pieśni narodowych, w którym się znajdują dumki, arye, marsze, krakowiaki, mazury, pieśni patryotyczne, wojenne, historyczne i t. d., zebrał J. Ch. Poznań, nakł. J. Chociszewskiego, druk. J. Leitgebora, 1882, w 16ce, str. 6 nl. i 182. 60 fenigów, opr. 75 fen.

CHODŹKO A. Grammaire de la langue persane, deuxième édition augmentée de textes persans inédits et d'un glossaire. Paris, Maisonneuve & Cie, Leide, imp. E. J. Brill, 1883, w 8ce małej, str. XIX, 383, 4 i 1 litogr. 10 fr.

CZAJA Stanisław. Rodzina, napisał .... nauczyciel ludowy w Frydrychowicach, rzecz uwieczniona pierwszą nagrodą na konkursie Macierzy polskiej (Wydawnictwo Macierzy polskiej, 5). Lwów, nakł. Macierzy, Gubryniewicz i Schmidt, Kraków, druk.

Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce małej, str. 62. 10 cent.

Czasopismo Towarzystwa aptekarskiego, pod redakcją dra M. D. Wąsowicza, nr. 7 i 8 z 1 i 15 kwietnia 1883. Lwów, druk. J. Dobrzańskiego i K. Gromana, w 8ce, str. 105—120 i 121—140.

Treść: Chemiczna budowa atropiny, przez prof. dra A. Ladenburga, streścił M. D. W. (7); Połączenie bezwodnika kwasu węglowego z wodą, przez prof. dra Z. Wróblewskiego (7, 8); Nowy sposób odróżniania trzeciorzędnych alkoholi, streścił A. Bukowski (8); Dochodzenie podejrzaných plam krwi, streścił A. Bukowski (8); Kronika chemiczno-farmaceutyczna, przez M. D. W.; Sprawy zawodu aptekarskiego.

CZERNY F. dr. prof. Dzisiejsza prognoza meteorologiczna (Nadbitka z Nivy). Warszawa, 1883, w 8ce, str. 383—403.

CZYSZKOWSKI Stéphen. Exploration géologique et industrielle des régions ferrifères de l'île d'Elbe, Italie, par ..... ingénieur civil des mines. Alais, imp. Martin, 1882, w 8ce, str. 87.

DAHLMANN Piotr. Nowy słownik podręczny polsko-francuski i francusko-polski, dziesiąte wydanie w 2 tomach: I. polsko-francuski, II. francusko-polski. Berlin, B. Behr, 1883, w 16ce, str. (szpalt) 1080, 1302 i 1 nl. Za obydwa tomy 6 marek.

Danse macabre, reproduite en facsimilé sur l'exemplaire de la bibliothèque nationale par Adam Piliński, précédé d'une notice par Gustave Pawłowski (Monuments de la xylographie, VII). Paris, Piliński et fils, (1882), fol. 100 franków.

DEMBIŃSKI Bronislaus von. Die Beschickung des Tridentinum durch Polen und die Frage vom Nationalconcil, I Theil, Inauguraldissertation. Breslau, G. P. Aderholz, Druck von Grass, Barth & Comp., 1883, w 8ce, str. 1 nl. i 68. 1 marka 20 fenig.

DU BOISGOBEY F. Sprawa Matapana, powieść, przekład Karoliny Szaniawskiej. Warszawa, nakł. i druk. A.

Pajewskiego, 1882 (1883), w 8ce małej, str. 487. 90 kop.

Dziennik ustaw państwa dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, r. 1882. Wiedeń, c. k. druk. nadworna i rządowa, w 4ce, str. XXI i 674.

FRYLING Zygmunt. Kłątwa galicyjskich rabinów i cudotwórców. Lwów, nakł. autora, druk. Gazety nar., 1883, w 8ce, str. 16. 20 cent.

G. G. ks. Słowa prawdy o papierosianej modzie i o pijaństwie, dla ludu, przez X. G. G. Warszawa, druk. F. Czerwińskiego, 1882 (1883), w 16ce, str. 83 i 1 nl. 12 kop.

GADON L. Z życia Polaków we Francji, rzut oka na 50letnie koleje Towarzystwa historyczno-literackiego w Paryżu, 1832—1882, skreślił ..... członek rady Tow. hist-liter. Paryż, Biblioteka polska, druk. A. Zabieżyńny wdowy, Kraków, G. Gebethner i Sp., 1883, w 8ce, str. 169.

GODLEWSKI Stefan. Zbiór praw: postanowienia i rozporządzenia rządu w guberniach Królestwa polskiego obowiązujące, wydane po zniesieniu w 1871 r. urzędowego wydania Dziennika praw Królestwa polskiego, tom XI (Biblioteka umiejętności prawnych, dodatek do seryi VII). Warszawa, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce, str. 337, 1 nl. i str. 8 w 4ce. 1 rub. 50 kop.

GOETHE Wolfgang. Ifigenia, dramat w pięciu aktach, Tasso, dramat w pięciu aktach, przetłómaczył ks. Alexander Ciesielski (pośw. Arturowi hr. Potockiemu). Kraków, (G. Gebethner i Sp.), druk. Czasu, 1883, w 8ce, str. 249. 2 zlr.

GÓRSKI Franciszek dr. Die drei Fragen des Grundbesitzes und seiner Zukunft von Lorenz von Stein, sprawozdanie (Odbitka z Przeglądu polskiego). Kraków, druk. Czasu, 1882, w 8ce, str. 29.

GREGOROWICZ Kazimierz. Mowa podczas obchodu rocznicy styczniowego powstania, wypowiedziana w Paryżu w dniu 22 stycznia 1883. Paryż, druk. A. Reiffa, 1883, w 8ce, str. 16.

Harmonia albo concordantia wiary, sakramentów i ceremonii cerkwi św. orientalnej z kościołem św. rzymskim. Wilno, 1608, przedrukowana w Krakowie 1883 w drukarni Wł. L. Anczyca i Sp., w 4ce, str. 31.

Przedrukowana tylko w kilku exemplarzach.

HEY Gust. dr. Die slavischen Ortsnamen des Königreichs Sachsen. Doeblen, Schmidt, 1883, w 4ce, str. 55. 1 marka 85 fenig.

HOLTZ Edmund ks. pastor. Mowy wypowiedziane przy obrzędzie pogrzebowym św. p. ks. dra Marcina Otto, pastora zboru ewangelicko-augsburskiego warszawskiego, wydane przez .... Warszawa, druk. Al. Ginsa, 1883, w 8ce, str. 39. 40 kop.

Mowy w języku polskim i niemieckim E. Holtza, v. Evertha, G. Manitusa, W. P. Angersteina, Pindora, L. Müllera i P. Glajcara. — Dochód po strąceniu kosztów przeznaczony na rzecz założonej przez św. p. dra Otto instytucji Dyakonis przy szpitalu ewangelickim w Warszawie.

HOSZOWSKI Konstanty dr. Jan ze Strzelec Suchywilk zwany, kanclerz W. koronny królestwa polskiego i arcybiskup gnieźnieński, niegdyś jego fundacya i rezydencya w Krakowie, jak niemniej innych zasłużonych kapitularnych następców (Odbitka z Gazety krakowskiej). Kraków, nakł. autora, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce, str. 23. 50 cent.

Niniejsza wiadomość monograficzna odczytana była przez autora na jednym z posiedzeń b. Towarzystwa nauk. krakowskiego, później zaś uzupełniona niektórymi szczegółami.

IWACEWICZ Władimir. Sobiranije pamiatnikow narodnago tworczestwa u jużnych i zapadnych Sławian, bibliograficzeskije obozrienije. Petersburg, 1883, w 8ce, str. III, 174 i II.

Na str. 122—162: Gława V, Polaki.

IWANOWSKI N. E. Biała dziewica, powieść. Warszawa, T. Paprocki i Sp., druk. E. Skińskiego, 1883, w 8ce małej, str. 70. 40 kop.

JOKAY Maurycy. Aż do śmierci, romans historyczny z czasów Rakoczego, przekład Jana Maykowskiego, tom I (Dodatek do Bluszczu). Warszawa, M. Glücksberg, 1882/3, w 8ce, str. 216.

JUNGFER Th. Lexicalische Eigenthümlichkeiten der Chwalczewskischen Chronik (Wissenschaftliche Beilage zum Programm des königl. Gymnasiums zu Rogasen). Rogasen, Druck von Jonas Alexanders Wwe, 1883, w 4ce, str. 24 i 1 nl.

KALINA Antoni. Historia języka polskiego, tom I: Formy gramatyczne języka polskiego do końca XVIII w. Lwów, nakł. autora, Gubrynowicz i Schmidt, druk. ludowa, 1883, w 8ce, str. XXVII, 490 i 2 nl. 6 złr.

Praca konkursowa, uwieńczona nagrodą przez redakcyą Biblioteki warszawskiej.

KALINKA ks. C. R. Stowarzyszenie opieki nad internatem ruskim księży Zmartwychwstańców we Lwowie, ogólne zebranie odbyte we Lwowie 5 marca i w Krakowie 11 marca 1883, sprawozdanie .... Lwów, nakł. Stowarzyszenia, druk. ludowa, 1883, w 8ce, str. 16.

KALINOWSKI Karol. Pamiętnik mojej żołnierki na Kaukazie i niewoli u Szamila od r. 1844 do 1854. Warszawa nakł. W. Dawida, druk. Ig. Zawiszewskiego, 1883, w 8ce małej, str. 256. 1 rubel.

KALOUSEK J. dr. prof. Uiber den Umfang des böhmischen Reiches unter Boleslav II (Aus den Sitzungsberichten der königl. böhm. Gesellschaft der Wissenschaften). Prag, Druck von E. Grégr, 1883, w 8ce, str. 12.

KANTECKI Klemens. Szkice i opowiadania. Poznań, nakł. i druk. J. Leitgeb, 1883, w 8ce, str. 2 nl. i 448.

Kłopoty dyrektora teatru; Generał artylerji kor.; Przygody szpiega; Samozwanka, proces kryminalny z XVII w.; Pan pod-

skarbi; Za króla Sasa; Karol XII w Polsce i w Turcyi; Panicz i dziewczyna; Poniatowscy; Biskup Krasiński w r. 1787; Początek Zakładu nar. im. Ossolińskich; Z archiwum Mniszchów; Delegacya galicyjska w Wiedniu przed 93 laty; Z autografów Zakładu nar. im. Ossolińskich; Pieśni i ballady Goethego; Król bez tronu.

Karte, Geologische, der Provinz Preussen, Sect. 20, 21. Berlin, Schropp, 1883, fol. wielkie chromolitografowane, 1:100-000. Po 3 marki.

20. Dirschau; 21. Elbing.

KASPROWICZ E. L. Hlavní zásady nauky o duchu, spiritismu, z theoretických spisů Allana Kardeka vyňal a na základě vlastní zkušeností sepsal. . . . zakladatel a předseda Spolku pro spiritická studia v Lipsku, dvě přednášky dne 26 a 27 března 1879 v Lipsku ve prospěch povodni střežených v Segedině, překlad z němčiny. Praha, nakl. N. Kamarada, tiskem J. R. Vilímka, 1883, w 8ce większej, str. 2 nl. i 32. 30 cent.

Katichizis kratkij dla uczaszczajog sia w russkich uczebnych zawiedienjach junoszesztwa rimsko-katoliczeskago ispowiedanija, sostawlennij po wysoczajszemu powieleniju, pieriewod z polskago jazyka po exemplaru, izdannomu po razporiaženiju wilenskago uczebnago okruga w Wilnie w 1855 g., s prisojedineniem odobriennych upravlajuszym mogilewskoju rimsko-katoliczeskoju archijeparchieju, jepiskopom S. Staniewskim, powsiedniwnych molitw, izdanije siedmoje isprawlennoje A. G. Syrkina. Wilna, tip. A. G. Syrkina, 1883, w 8ce, str. 72. 15 kop. Odbito 10-000 exemplarzy.

KLEMENSIEWICZ Stanislaus dr. Zur näheren Kenntniss der Hautdrüsen bei den Raupen und bei Malachus, von . . . . in Neu-Sandez, verfasst behufs Erlangung des philosophischen Doctorgrades im vergleich-anatom. Institut zu Wien 1879 (Aus den Verhandlungen der k. k. zoologisch-botanischen Gesellschaft in Wien besonders abgedruckt). Wien, W. Braumüller, Leip-

zig, F. A. Brockhaus, 1883, w 8ce, str. 18 i 2 tabl. litogr.

KOHN Maxymilian dr. Zarośnięcie pochwy macicznej nabyte, wyleczenie za pomocą operacyi (Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 16.

KOJAŁOWICZ M. Prieźnija wozzrienija polskago pisatiela Kraszewskago na bywszeje litowskoje kniaźstwo, to jest' zapadnoju Rossiju. Żurnal minist. narodnago prosw., cz. CCXXV otđ. 2, Petersburg, 1883, w 8ce, str. 88—99.

KONITZ H. i OLSZEWSKI Fr. Podręcznik dla władz gminnych, obejmujący zbiór przepisów i postanowień, obowiązujących władze gminne w Królestwie polskiem. Warszawa, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce, str. 862, XXV i 1 nl. 7 rubli.

KONOPNICKA Marya. Poezye, serya II. Warszawa, nakł. Gebethnera i Wolffa, Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce małej, str. 258 i 1 nl. 1 rub. 50 kop.

Kordecki Augustyn ks., powieść. Warszawa, nakł. J. Breslauera, druk. Wł. Szulca i Sp., 1883, w 16ce, str. 79. 25 kop.

KORZON Tadeusz. Wewnętrzne dzieje Polski za Stanisława Augusta, 1764—1794, badania historyczne ze stanowiska ekonomicznego i administracyjnego, tom II. Kraków, wydanie Akademii umiej., druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 390.

KOŚCIELSKI Józef. Poezye 1861-1882, serya I. Kraków, nakł. G. Gebethnera i Sp., druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce małej, str. 306 i 2 nl. 1 rubel 50 kop.

KOŚMIŃSKI Stanisław. Słownik lekarzów polskich, obejmujący oprócz krótkich życiorysów lekarzy Polaków oraz cudzoziemców w Polsce osiadłych, dokładną bibliografią lekarską polską od czasów najdawniejszych aż do chwili obecnej, ułożył . . . . członek czynny i bibliotekarz warsz. Towa-

rzystwa lek., członek związkowy wi-
leńskiego Tow. lekarskiego, zeszyt I
(Abano—Haller). Warszawa, nakł.
autora, druk. K. Kowalewskiego, 1883,
w 4ce, str. 160. 1 rub. 50 kop.

Kosmos, czasopismo polskiego Towar-
zystwa przyrodników im. Kopernika,
pod redakcją prof. dra Br. Radziszew-
skiego, zeszyt I z r. 1883. Lwów, I
związkowa druk., w 8ce, str. 1—37.

Treść: Wyciąg z protokołów posiedze-
nia Tow.; Wzmocnienie dźwięków telefo-
nowych za pomocą słuchawki dwusznój,
stetoskopu binotycznego, spostrzeżenie
uczynione przez dra Piotra Seifmana (str.
10 — 12); Mięczaki tatrzańskie, przez J.
Bakowskiego (str. 13 — 17); Przyczynek
do flory Galicji, przez Sz. Trusza (str.
18—21); Kronika naukowa, przez Fr. To-
maszewskiego, M. Łomnickiego, A. Wit-
kowskiego i Br. Pawlewskiego; Rezul-
taty spostrzeżeń meteorologicznych, ze-
stawił J. Buschak.

KRASZEWSKI J. I. Wybór powieści,
wydanie tanie, serya II tom 6. War-
szawa, nakł. M. Glücksberga, druk.
S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce
małej, str. 147.

Dzieci wieku, powieść, tom I I.

— Bez srdce, román, autorisovaný
překlad od Vácslava Poka, seš. 1—5.
Praha, J. L. Kober, 1882 (1883),
w 8ce małej, str. 320. Zeszyt po 20 cnt.

— Hetmansünden, ein Zeitbild aus
dem Ende des XVIII Jahrhunderts,
aus dem Polnischen übertragen und
bevorwortet von Ph. Löbenstein, auto-
risirte Ausgabe (Universal-Bibliothek,
1711 — 1714). Leipzig, Ph. Reclam
jun., (1883), w 16ce, str. 385. 80 fenig.

KRZYWDA Kazimierz. Kwestya polska.
Kraków, nakł. druk. związkowej, 1883,
w 8ce, str. 34. 50 cnt.

L. J. Słowo w sprawie weksli wło-
ściańskich, przez J. L. (Odbitka z Cza-
su). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 8ce
małej, str. 12.

LIGUORI Alfons św. Czytania adwen-
towe, tłómaczenie o. Prokopa Kapu-
cyna. Kraków, nakł. K. Jędrkiewicza,
druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883,
w 8ce małej, str. 128.

— Droga uświętobliwienia dla oblu-
bienicy Chrystusowej, tom II. Kraków,
nakł. M. Felixowskiego, druk. Wł. L.
Anczyca i Sp., 1882, w 8ce małej,
str. 455 i III.

LIPNICKI E. Polnische Litteratur
1881/82. Meyers Konversations-Lexi-
kon, Jahressupplement IV Band, Leip-
zig, 1883, w 8ce większej, str. 790
— 791.

ŁEPKOWSKI J. dr. Sobieski w Kra-
kowie po powrocie z Wiednia (Odbit-
ka z Czasu). Kraków, druk. Czasu,
1883, w 8ce małej, str. 4.

— Gobeliny z scenami z odsieczki
wiedeńskiej (Odbitka z Czasu). Kra-
ków, druk. Czasu, 1883, w 8ce ma-
łej, str. 11 i 1 nl.

ŁUKASZEWICZ M. W. ks. Kazania na
wszystkie niedziele i święta całego
roku, serya II tom V. Poznań, druk.
J. I. Kraszewskiego (dr. W. Łebiń-
ski), 1883, w 8ce, str. 604. 5 marek.

MAJER J. dr. Trwanie życia w Gli-
nianach, obliczone przez ..... na zasa-
dzie wykazów śmiertelności, sporzą-
dzonych przez dra Ant. Janiszewskiego
(Odbitka ze Zbioru wiadomości do
antropologii krajowej, tom VII dział
2). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883,
w 8ce, str. 24.

MARTYNOWSKI F. K. Ratujmy się, póki
czas, pogawędka społeczno-ekonomicz-
na. Warszawa, nakł. T. Paprockiego
i Sp., druk. E. Skińskiego, 1883,
w 8ce małej, str. 31. 15 kop.

MAYZEL Bronisław. O konwencji pe-
tersburskiej Towarzystw ubezpieczeń,
działających na gruncie tutejszym.
Warszawa, Gebethner i Wolff, druk.
Noskowskiego, 1883, w 8ce, str. 19.
30 kop.

METTIG Konst. Zur Geschichte der
Rigaschen Gewerbe im 13 und 14
Jahrhunderte. Riga, Kymmell, 1883,
w 8ce, str. VI i 101. 3 marki.

MICHAUD E. prof. Innocent XI, Jean
Sobieski et les Turcs, la levée du siège

de Vienne. Louis XIV et Innocent XI, Paris, 1883, w 8ce, tom II str. 70—98.

MIKA J. ks. K. T. Genowefa, jedna z najpiękniejszych i najczulszych historyj dla matek i dzieci, na polski język przetłumaczona, wyd. dziewiąte poprawne. Wadowice, nakł. i druk. Fr. Foltyna, 1883, w 16ce, str. 163, 1 nl. i rycina.

Monumenta historica dioeceseos Wladislaviensis, II. Vladislaviae, typ. H. Neumann, 1882, w 8ce, str. 2 nl. i 36.

Testamentum Hier. a Rozdrażów, epi Wlad., a. 1600.

MYSZKOWSKI Stanisław. O strachach, opowiadanie, wyd. drugie (Bajki i powiastki ludowe). Jarosław, nakł. i druk. H. Bohussa, 1883, w 16ce, str. 29, 9 cnt.

— Wdzięczność dwóch sierót, opowiadanie, wyd. drugie (Bajki i powiastki ludowe). Jarosław, nakł. i druk. H. Bohussa, 1883, w 16ce, str. 43, 14 cnt.

NATHUSIUS H. E. von. Stut-Buch des königl. preussischen Haupt-Gestüts Trakehnen, herausgegeben vom landw. Central-Verein für Litthauen und Masuren, 1 Nachtrag, umfassend die Zeit von 1878 bis 15 August 1882. Berlin, Parey, 1883, w 8ce, str. XXII i 252. Opr. 7 marek.

Niwa, dwutygodnik poświęcony sprawom społecznym, naukowym i literackim, pod redakcją M. Godlewskiego, zeszyt z dnia 15 marca 1883. Warszawa, druk. Wieku, w 8ce, str. 383—454.

Trześć: Dzisiejsza prognoza meteorologiczna, przez dra Fr. Czernego (str. 383—403); Cherubin, nowela Wal. Przyborowskiego (str. 404—412); Głos z ustronia, przez W. W. (str. 413—419); Ziarna i plewy, przez T. Chońskiego; Z prasy periodycznej: 1. Ekonomista, przez dra N. Brochwicza; Ruch naukowo-literacki: 1. F. Michałowskiego Mowa nasza i lud, 2. W. Koleczki Zasady urzędzenia lasów, przez R. B.; Miscelanea.

— Toż, zeszyt z 1 kwietnia 1883. Tamże, w 8ce, str. 455—534.

Trześć: Stosunki dzierżawcze w południowo-zachodnich guberniach cesarstwa, przez K. P. (str. 455—474); Jan Ostrorog i traktat jego o naprawie Rzeczypospolitej, przez K. Jarochowskiego (str. 475—489); Proletaryusz, obrazek, przez T. Chońskiego (str. 490—508); Na obcej niwie, przez J. Soplicę; Z Wiednia, przez A. B. D.; Ziarna i plewy, przez T. Chońskiego; Sprawy bieżące, przez J. Soplicę; Misc.

NOWODWORSKI Michał ks. Encyklopedia kościelna, podług teologicznej encyklopedyi Wetzera i Weltego, z licznymi jej dopełnieniami, tom XV (Monety-Nazary). Warszawa, druk. F. Czerwińskiego i S. Niemiery, 1883, w 8ce, str. VII, 612, 2 nl. i IV. 2 ruble.

NOWOLECKI Alexander. Jana III Sobieskiego życie i czyny oraz jego obrona chrześcijaństwa pod Wiedniem przeciw Muzułmanom 1683. Kraków, nakł. Czytelni ludowej, druk. W. Korneckiego, 1883, w 8ce, str. 48, 2 ryciny i ryciny w textcie. 30 cnt.

NUSBAUM H. Najnowsza teoria powstawania środkowej warstwy zarodkowej, mesoderma, u zwierząt, skreślił . . . . stud. nauk przyr. Wszechnicy warsz. (Odbitka z Kosmosu). Lwów, I związkowa druk., 1883, w 8ce, str. 30.

— O wzajemnym stosunku organu słuchu i pęcherza pławnego u ryb karpowatych, Cyprinoidei (Odbitka z Kosmosu). Lwów, I związkowa druk., 1883, w 8ce, str. 38, 4 tabl. litogr. i ryciny w textcie.

Oraison dominicale, reproduite en fac-similé sur l'exemplaire de la bibliothèque nationale par Adam Piliński, précédée d'une notice par Gustave Pawłowski (Monuments de la xylographie, V). Paris, Piliński et fils, (1882), fol. 100 franków.

Owciwodstwo w gubernijach carstwa polskiego (Izśledowanija sowriemiennago sostojanija owciwodstwa w Rossii, II). Pietierburg, tip. W. Kirszbauma, 1882, w 4ce, str. 5 nl., III, 177, 52, 1 nl., ryciny w textcie i 5 tablic.

PALECZNY Michał ks. Czytania świąteczne dla ludu, serya II. Kraków, nakł. dra Wł. Miłkowskiego, druk. związkowa, 1883, w 8ce, str. 121 i 3 nl. 50 cnt.

PELCZAR J. ks. dr. Mowa na nabożeństwie żałobnym za duszę św. p. Józefa bar. Bauma, zmarłego dnia 12 marca 1883 r. Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 12.

PISEK W. dr. Włókniak po części tłuszczak służakowaty, Köster, więzu przedkręgowego (Z prosektoryum szpitala powszechnego we Lwowie. — Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 12.

PLESZCZYŃSKI Adolf ks. k. św. t. Nowy upominek dla parafian, wyd. czwarte powiększone, Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. F. Czerwińskiego, 1883, w 16ce, str. 124 i II. 10 kop. = 20 grp.

PODOLAK. O gospodarstwie (tak!), pozbrylow z ruskaho (tak!) i polskaho (tak!) Podolak. Kraków, nakł. druk. związkowej, 1883, w 8ce, str. 36. 30 cnt.

POLAK J. dr. Podręcznik leczniczy, wskazówki leczenia domowego dla użytku dworów, gmin, księży, nauczycieli, majstrów, nadzorców warsztatowych, zawiadowców stacyj dróg żelaznych, felczerów i t. p. Warszawa, wydawnictwo i druk. Przeglądu tygodniowego, 1883, w 8ce, str. II, I nl., 146, 1 nl., III i 50 figur w texcie. Opr. 60 kop.

Powiatki. (Wydawnictwo ludowe, II 3). Lwów, nakł. Komitetu wydawnictwa dziełek ludowych, druk. A. Wajdowiczowej, 1883, w 16ce, str. 32, z ryciną. 10 cnt.

I. Opowiadanie starego Mikuły; II. Śpiewka o królu Janie III; III. Laska zaczarowana; IV. Trafliła kosa na kamień.

Premium za r. 1882 Towarzystwa św. Łukasza w Krakowie. Kraków, litogr. M. Salba, (1883), w 4ce, cztery chromolitografie.

Św. Kazimierz, św. Wacław, św. Wojciech i św. otec Nykołaj.

Przędza złota poetów i prozaików polskich, tom I zeszyt. I. Warszawa, T. Paprocki i Sp., druk. E. Skiwskiego, 1883, w 8ce, str. 80. Zeszyt po 35 kop.

Brodziński, Mickiewicz.

Przegląd lwowski, pismo dwutygodniowe, poświęcone sprawom religijnym, naukowym, literackim i politycznym pod redakcją ks. Ed. Podolskiego, zeszyt z dnia 1 kwietnia 1883. Lwów, druk. ludowa, w 8ce, str. 299 — 330.

Treść: Wycieczka do Monte-Cassino, przez ks. E. Skrochowskiego (c. d., str. 299 — 303); Ad. Mickiewicz po raz pierwszy we Włoszech, przez dra T. Ziembę (c. d., str. 303 — 307); Wolnomularstwo w Hiszpanii; Różności, przez Podolanę; Ze świata katolickiego; Kronika.

— Toż, zeszyt z 15 kwietnia 1883. Tamże, w 8ce, str. 331 — 378.

Treść: Patriarchowie w Moskwie (str. 331 — 356); Pedagogiczne poglądy ks. Kalinki (str. 356 — 363); Notatki literacko-bibliograficzne; Legendy chrześcijańskie, przez Podolanę; Ze świata katolickiego; Kronika.

— polski, pod redakcją St. Tarnowskiego, zeszyt z kwietnia 1883. Kraków, druk. Czasu, w 8ce, str. 168.

Treść: O Listach króla Jana z wyprawy wiedeńskiej, przez St. Tarnowskiego (str. 3 — 70); A. Z. Helcel w Warszawie dnia 8 kwietnia 1861 r., przez C. Hallera (str. 71 — 79); Kilka słów w kwestyi ruskiej, przez Sulimę (str. 80 — 104); Kwartalna kronika paryska, przez Aëra; Józef Baum, przez St. Tarnowskiego (str. 136 — 148); Przegląd polityczny; Odezwa Komitetu budowy pomnika Mickiewicza; Nowe książki.

Przewodnik naukowy i literacki pod redakcją Wł. Łozińskiego, zeszyt z kwietnia 1883. Lwów, druk. Wł. Łozińskiego, w 8ce, str. 289 — 384.

Treść: Metoda Taine'a, przez dra M. Kawczyńskiego (str. 289 — 315); Wykształcenie nauczycieli gimnazjalnych, przez dra L. Kulczyńskiego (c. d., str. 316 — 337); Bitwa pod Byczyną, przez T. Nachera (str. 338 — 350); Polska i Husyci, przez A. Prochaskę (c. d., str. 351 — 377); Kronika literacka.

PTASZYCKI St. W. A. Maciejewskij (Nadbitka z Żurnału ministerstwa narod. prosw. cz. CCXXVI.) Petersburg, marzec 1883, w 8ce, str. 51 — 60.

— Piscowaja kniga grodzienskoj ekonomii, 1881/82 (Nadbitka z Żurnału ministerstwa narod. prosw. cz. CCXXVI.) Petersburg, marzec 1883, w 8ce, str. 151 — 164.

Rozbiór krytyczny.

PUFFKE Kazimierz. Powrót z wojaczki, powiastka z czasów powstania Kościuszki (Wydawnictwo ludowe, II 2). Lwów, nakł. Komitetu wydawnictwa dziełek ludowych, I związkowa druk., 1883, w 16ce, str. 39. 10 cnt.

RENARD G. Czy człowiek ma wolną wolę, przekład z francuskiego. Warszawa, nakł. redakcyi Wędrowca, druk. Ig. Zawiszewskiego, 1883, w 8ce małej, str. 1 nl. i 160. 55 kop.

RODOĆ M. Satyry, serya nowa. Lwów, Księgarnia polska, I związkowa druk., 1883, w 16ce, str. VI i 66. 50 cnt.

ROEMER Ferd. dr. Die Knochenhöhlen von Ojców in Polen (Odbitka z Palaeontographica, XXIV 4). Casel, Th. Fischer, 1883, w 4ce, str. ?, 12 tablic i karta geogr. 40 marek.

Romanowicz czy **Zacharyewicz** (Odbitka z Kuryera lwowskiego). Lwów, I związkowa druk., 1883, w 8ce, str. 8.

ROMANOWICZ Tadeusz. Mowa na zgro madzeniu wyborców we Lwowie dnia 18 marca 1883 r. Kraków, druk. związkowa, (1883), fol. wielkie, str. trzy szpaltowych 4.

ROSTAFIŃSKI J. dr. Sphaerogonium, nowy rodzaj wodorostów sinych, monografia (Odbitka z tomu X Rozpraw Wydziału matem. przyr. Akademii umiej.). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 26.

Rozkład jazdy na czas wojenny dla służby dróg żelaznych warszawskowiedeński i warszawsko-bydgoskiej od 1/13 listopada 1882 r. Warszawa, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 8ce małej, str. 1 nl. i 98.

RUTOWSKI Tadeusz dr. Przemysł cukrowniczy, jego wpływ na rolnictwo i znaczenie w gospodarstwie narodowym, przyczynek do rozwiązania kwestyi krajowego przemysłu w Galicyi. Kraków, nakł. autora, druk. związkowa, 1883, w 8ce, str. XI i 122. 1 złr. 20 cnt.

S. A. Głos polski o zmarłym Józefie Szujskim (przez A. S. — Odbitka z Kuryera paryskiego). Paryż, druk. A. Reiffa, 1883, w 8ce, str. 8.

SARNECKI Zygmunt. Słonecznik, komedia w czterech aktach. Kraków, nakł. druk. związkowej, 1883, w 8ce małej, str. VIII i 133. 1 złr.

Sbornik swiędienij o podolskoj gubernii, wypusk II, izdanie podolskago statisticzeskago komiteta. Kamieniec podolskij, tip. gub. prawlenija, 1882, w 8ce, str. 2 nl., 151 i 1 nl. 1 rubel.

SCHAITTER Ignacy dr. Uwagi nad sądowolekarskim badaniem plam nasiennych (Z zakładu sądowolekarskiego prof. Blumenstoka w Krakowie. — Odbitka z Przeglądu lekarskiego). Kraków, druk. Uniw. Jag., 1883, w 8ce, str. 14.

SCHIRMACHER Ernst. Die diluvialen Wirbelthierreste der Provinzen Ost- und Westpreussen, Inauguraldissertation. Königsberg in Pr., Klewningsche Buchdruckerei, 1882, w 8ce, str. 1 nl., 51, 3 nl. i 5 litografij.

SCHMIDT Józef. Kuchnia polska, siódme wyd. Przemyśl, nakł. br. Jeleńców, czcionkami K. Prochaski w Cieszynie, 1883, w 8ce, str. XXXI i 287. 2 złr.

SCHUETZ Adolf. Sprawozdanie delegata Towarzystwa rolniczego krakowskiego na wiedeński kongres agrarny, wypowiedziane na ogólném zebraniu rolniczym w Krakowie (Odbitka z Gazety krakowskiej). Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 16ce, str. 15.

— W sprawie ubezpieczeń wodnych (Odbitka z Gazety krakowskiej). Kra-

ków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 8ce, str. 13.

SCHULZ R. A. General-Post-und Strassenkarte des Kronlandes Galizien und Lodomerien mit Auschwitz, Zator und Krakau, und des Kronlandes Bukowina, neueste Ausgabe. Wien, Artaria & Comp., 1883, fol. wielkie. 1 zlr., kolor. 1 zlr. 50 cnt.

SEGUR ks. biskup, Tercyarz. Miesiąc św. Franciszka z Assyżu, przetłómaczył ks. Reformat (Wilczyński). Kraków, nakł. oo. Reformatów, druk. A. Koziańskiego, 1883, w 16ce, str. 135.

SEIFMAN Piotr dr. Wzmocnienie dźwięków telefonowych za pomocą słuchawki dwuosznej, stetoskopu binotycznego, spostrzeżenie uczynione (Odbitka z Kosmosu). Lwów, 1883, w 8ce, str. 3 i rycina w textcie.

SEREDYŃSKI Władysław dr. Odsiecz Wiednia w pieśni ludowej dalmatyńskiej (Odbitka z Czasu). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 8ce małej, str. 7 i 1 nl.

SMOLIKOWSKI Seweryn. Filozofia wyzwolenia, przyczynek do dziejów pesymizmu. Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. J. Bergera, 1883, w 8ce, str. VII, 207 i VIII. 2 rub. 70 kop.

Sobieszciana. (Odbitki z Czasu, nry 66, 70, 70, 70, 73 i 74, 80 i 81). Kraków, druk. Czasu, 1883, w 8ce małej, str. 2, 1 nl., 2 nl., 1 nl., 6 i 1 nl., 3 i 1 nl., 2.

Nr. 70, przez J. Kołaczkowskiego; 80, przez T. Lenartowicza; 80, przez Ant. Dolleczka; 81, przez J. Łepkowskiego.

SOBIESKI Stanisław. Zbiór autorów rzymskich, objaśnionych przekładem dwójakim, słownym i wolnym, z dodatkami objaśnieniami gramatycznych i rzeczowych, tom I zeszyt 3: Cornelius Nepos. Warszawa, nakł. Lesmana i Świszczowskiego, druk. Noskowskiego, 1883, w 8ce małej, str. 95—145 i III. 15 kop.—20 cnt.—30 fenig. Aristides.

SOKOŁOWSKI Maryan. Hans Sues von Kulmbach, jego obrazy w Krakowie

i jego mistrz Jacopo dei Barbari, przyczynek do historii malarstwa w epoce przejścia ze średnich wieków w renesans i stosunki artystyczne Krakowa z Norymbergą w XVI w. (Odbitka z tomu II Sprawozdań Komisji do badań historii sztuki Akademii umiej.). Kraków, druk. Wł. L. Anczyca i Sp., 1883, w 4ce królewskiej, str. 2 nl., 65 i 3 nl., z rycinami w textcie.

Sprawozdanie z czynności Towarzystwa przyjaciół nauk poznańskiego z r. 1882. Poznań, nakł. Tow., czcienkami N. Kamińskiego i Sp., 1883, w 8ce, str. 70 i 1 nl.

— V dyrekcyi Towarzystwa zaliczkowego w Sieniawie, stowarzyszenia zarejestrowanego z nieograniczoną poręką, z czynności za r. 1882, przedłożone na ogólném zgromadzeniu dnia 16 lutego 1883, obejmujące zarazem spis członków Towarzystwa. Sieniawa, nakł. Tow., Rzeszów, druk. J. A. Pelara, 1883, w 8ce większej, str. nl. 23.

— z czynności warszawskiego szpitala dla dzieci wyznania mojżeszowego fundacyi małżonków Bersohn i Baumann za czas od 1 lipca 1878 r. do 1 stycznia 1882 r. Warszawa, druk. S. Orgelbranda synów, 1883, w 4ce, str. 44 i 5 fotodruków.

STABLEWSKI ks. i KANTAK. Wniosek posłów . . . . w imieniu koła polskiego w sejmie pruskim w obronie języka narodowego w szkołach dzielnic polskich pod rządem pruskim w dniach 14 i 15 marca 1883 r. w izbie pruskiej. Poznań, nakł. i druk. J. Leitgebra, 1883, w 8ce małej, str. 127. 40 fenigów.

Na okładce tytuł: Obrona języka narodowego.

STACIEWICZ E. K woprosu o formowaniu i szozriewanii graafona puzyrka u czelowiekia, dissertacja na stiepień dra medyciny. Petersburg, tip. I. P. Woszczyńskiego, 1882, w 8ce, str. 28, 1 nl. i 1 tablica.

STADZIŃSKI Wacław. Pieśń o koniu naszym, napisał . . . . bywający na wszystkich wystawach kółek rolniczych włościańskich. Poznań, nakł. i druk. J. I. Kraszewskiego (dr. W. Lebiński), 1883, w 8ce małej, str. 15. 30 fenig.

Starina kijewska, jeżemiesięcznyh istoriczeskij żurnał, redaktor T. G. Lebidincew, god. II febrał 1883. Kijew, tipogr. G. T. Korczak-Nowickago, w 8ce większej, str. 221 — 476 i XVI.

Trześ: P. A. Kulisz i jego poslednija litieraturnaja diejatielność, N. Kostomarrowa (str. 221 — 234); Peczerskije antiki, N. Leskowa (str. 235 — 268); Zadunajskaja siecz, T. Kondratowicza (c. d., str. 269—300); Udielnyj pieriod i jego izuczenie, Dm. Bagalija (str. 301—318); Wołyńskaja riewolucija pierwoj czetwerti XIX stuletija (str. 319 — 365); Nowyja swadiebnyja małorusskija piesni, T. Nikołajczyka (str. 366 — 400); Wosiem pisem T. G. Szewczena ko raznym licam, soob. S. Panamarew (str. 401 — 408); Bibliografija; Izwiestija i zamietki.

— Toż, god II mart 1883. Tamże, w 8ce większej, str. 477 — 690 i X.

Trześ: Żidotrepanije w naczale XVIII wieka, N. Kostomarrowa (dok., str. 477 — 492); Peczerskije antiki, N. Leskowa (c. d., str. 493—527); Siemien Harkusza, 1782—1784 g., K. Koszowika (str. 528—554); Gławniejšie momenty w istorii ziemlewaładienija charkowskoj gubernii, A. Ł. Szimanowa (c. d., str. 555—594); Dopros Grigorija Hercyka ob uczastii jego w izmienieniu Mazepy (str. 595—610); Piśma T. G. Szewczena ko Br. Zaleskomu, 1853 — 1857 g., soob. M. T-ow. (c. d., str. 611 — 622); Piśma N. W. Gogola ko W. W. Tarnowskiemu, 1833—1834 g., soob. S. Panamarew (str. 623 — 629); Zapiski Karła Chojeckiego, 1768—1776 g., W. A. (c. d., str. 630—646); Bibliografija; Izwiestija i zamietki.

— Toż, god II april 1883. Tamże, w 8ce większej, str. 691 — 908 i IV.

Trześ: Peczerskije antiki, N. Leskowa (dok., str. 691—708); Szpitali w Małorasii, P. Jefimenka (str. 709 — 727); Zadunajskaja siecz, T. Kondratowicza (dok., str. 728 — 773); Wołyńskaja riewolucija pierwoj czetwerti XIX stuletija (str. 774 — 828); Iz pisiem ko M. A. Maksimowiczu, soob. S. Panamarew (str. 829—852); Piśma T. G. Szewczena ko Br. Zaleskomu, 1853 — 1857, soob. M. T-ow. (str. 853 — 866); Bibliografija; Izwiestija i zamietki.

TARCZYŃSKI Hip. B. Czynniki wytwarzające powszechne bogactwo: Ziemia, praca i kapitał, pogadanka z dziedziny gospodarstwa społecznego czyli ekonomii politycznej, napisał dla ludzi pracujących . . . . (Biblioteczka Staszycy, 14). Warszawa, nakł. autora, Gebethner i Wolff, druk. Instytu głuchoniem. i ociemniałych, 1883, w 8ce, str. 21. 15 kop.

— Książeczka dla więźniów (Biblioteczka Staszycy, 13). Tamże, 1883, w 8ce, str. 15. 10 kop.

THENEN I. Sohn der Schrift und Die Wunderthäter von Kotzk und Płotzk, zwei Novellen. Wien, L. Rosner, 1883, w 8ce, str. ? 80 cnt.

TRUSZ Szymon. Przyczynek do flory Galicyi względnie miasta Złoczowa i okolic tegoż (Odbitka z Kosmosu). Lwów, 1883, w 8ce, str. 4.

TUCEWICZ W. Podręcznik do urządzenia lasów, z upoważnienia autora przełożyli z języka rosyjskiego na język polski studenci Instytutu gospodarstwa wiejskiego i leśnictwa w Nowej Alexandryi, w Puławach, pod redakcyą prof. J. Krasuskiego (Ogólnego wydawnictwa dzieł gospodarczycy przez studentów Instytutu tom II). Warszawa, druk. Kuryera codziennego, 1883, w 8ce, str. 4 nl., IV i 244, z rycinami w textcie. 1 rub. 50 kop.

UJEJSKI Kornel. Vybrané básně, přeložil Jan Nečas (Květy z polskich luhů, seš. 2). Praha, 1883, w 8ce, str. 50, z podobizną. 30 cnt.

VACHON Marius. La vie et l'oeuvre de Pierre Vaneau, sculpteur français au XVII siècle, et le monument de Jean Sobieski à Vienne, avec une restitution du monument par Édouard Corroyer et la reproduction de huit bas-reliefs et de cinq statues. Paris, lib. Charavay frères, 1883, w 4ce. 25 franków, 40 fr. i 60 fr.

WALTER H. i **DUNIKOWSKI** E. dr. Geologiczna budowa naftonośnego obszaru zachodnio-galicyjskich Karpat (Odbitka

z Kosmosu). Lwów, I związkowa druk., 1882, w 8ce, str. 95, 2 mapy i 2 tablice z przekrojami. 1 złr.

Wiadomości farmaceutyczne, wydawane staraniem i nakładem Towarzystwa farmaceutycznego warszawskiego pod redakcją J. Mrozowskiego, zeszyt III z marca 1883. Warszawa, druk. M. Ziemkiewicza i W. Noakowskiego, w 8ce, str. 27 — 88.

Zawiera prace J. M., A. Bukowskiego, F. Be. Na str. 57—62: Zastąpienie siarkowodoru w ogólnym biegu rozbioru jakościowego podsiarkonem amonowym, przez Ant. Orłowskiego; str. 83—88: Analiza spektralna zastosowana do chemii i farmacji, przez Z. Wawrzeńckiego (c. d.).

WIERZBOWSKI Teodor. Programma lekcji po historii polskiej literatury w 1882/3 akademickim roku, kurs specjalny dla 3go i 4go kursa sławiano-russkiego i historycznego oddzielenia, po 2 czasu w niedzielę: Polska historia w XVI stuleciu (Odbitka z Izwiestij warszawskiego Uniwersytetu, 1883 I). Warszawa, 1883, w 8ce, str. 2.

WILCZYŃSKI A. Pan komornik, obrazek (Biblioteka Mrówki, tom 167). Lwów, Księgarnia polska, Sambor, druk. J. Czajńskiego, (1883), w 16ce, str. 68 i 1 nl. 20 cent.

WITKOWSKI Wincenty ks. Rok 1573 w dziejach i historyzofii narodu polskiego. Warszawa, Lesman i Świszczowski, druk. Noskowskiego, 1883, w 8ce, str. 1 nl., 130 i 2 nl. 80 kop.

WOLSKI Kaj. Saryusz. Wojska polskie z czasów księstwa warszawskiego, nr. 1 — 4. (Kraków, 1883), fol. wielkie litogr. i kolor. Po 20 cent.

1. Sztab; 2. Gwardya ułanów; 3. Pułk grenadyerów; 4. Gwardya huzarów.

WOLSKI Stanisław. Wczoraj i dziś, z notatek uniwersyteckich swojego kuzyna przepisał . . . . Warszawa, Gebethner i Wolff, druk. H. Neumana w Włocławku, 1883, w 8ce małej, str. 1 nl. i 54. 50 kop.

Wybór najnowszy spiewek i krakowiaków ludowych, część I. Warszawa,

nakł. J. Breslauera, druk. Wł. Szulca i Sp., 1883, w 8ce małej, str. 96. 20 kop.

Wykład snów nocnych, z dołączeniem liczb na loteryę stawiać się mających, oraz o własnościach planet i grze punktowej. Wadowice, nakł. i druk. Fr. Foltyna, 1883, w 16ce, str. 71.

ZACHARYASIEWICZ Jan. Model (Dzieje ideału), roman, z polského přeložil Jaroslav Klika. Praha, nakł. J. Otto, 1883, w 8ce małej, str. 139. 70 cent.

ZALEŃSKI Stan. ks. T. J. Czy Jezuiti zgubili Polskę, wyd. trzecie poprawne. Kraków, nakł. autora, druk. Czasu, 1883, w 8ce, str. 527 i 4 nl. 4 złr.

ZAMORSKI Bronisław. Jaka szkoła, taki naród, studium społeczne (Odbitka z VI Rocznika samborskiego, wydana nakładem i staraniem G. Kohna z zastrzeżeniem wspólnych praw wydawcy i autora). Przemyśl, druk. S. F. Piątkiewicza, 1882, w 8ce, str. 42 i 1 nl. 35 cent.

Zarys krótki monografii rodziny Duninów Wąsowiczów z Wielkiego Skrzyna i Smogorzowa herbu Łabędź (Odbitka w 30 egzemplarzach z V tomu wydawanego przez T. Żychlińskiego w Poznaniu Złotą księgi szlachty polskiej). Lwów, nakł. dra M. D. Wąsowicza, I związkowa druk., 1883, w 4ce, str. 380 — 422, z portretem gener. Stanisława hr. D. Wąsowicza.

ZDANOWICZ Alexander. Rys chronologiczno-historyczny państw nowożytnych od V wieku do dziś dnia, z kilkunastu mapkami i kilkadziesiątu genealogiami, wyd. nowe. Wilno, nakł. i druk. J. Zawadzkiego, 1882, w 8ce, str. 606, 2 nl., 14 map kolor., str. 25 i 1 nl. genealogij. 2 ruble 70 kop.

ZELLMER W. Zur polnischen Politik des Kurfürsten Friedrich II von Brandenburg: I. Bis zur Königswahl 1446 (Wissenschaftliche Beilage zum Programm des Köllnischen Gymnasiums, Ostern 1883). Berlin, R. Gaertner, 1883, w 4ce, str. 20. 1 marka.

KRONIKA

= **Słownik lekarzów polskich**, ułożył St. Kościński, zeszyt I. Warszawa, 1883, w 4ce, str. 160.

Dojrzały owoc wieloletnich zachodów i poszukiwań mozolnych, pomnikowe dzieło bibliograficzne niezwyklej doniosłości i miary, przez żelaznej pracy i wielkich zasług uczonego specjalistę, pojmującego godnie swoje obowiązki, dokonane w skromnej cichości, bez liczenia na zyski materialne i bez gonienia za fałszywą reklamą. Z serdeczną też radością i pełnym w całym znaczeniu uznaniem niech nam wolno będzie imieniem nauki polskiej i jej postępu powitać właśnie wydany jego początek, jako przyszlą pierwszorzędną i rzetelną ozdobę tak bibliotek naszych, którym za nieodzowny i pewny podręcznik służyć będzie, jak i polskiej literatury lekarskiej i ubogiej zawsze jeszcze w naukowe prace bibliografii naszej, którą o krok jeden i to stanowczy ku podobnym dziełom świata zachodniego posuwa naprzód. A wypowiadamy to z otwartą szczerością i po należytym przejrzeniu od deski do deski pierwszego zeszytu monumentalnej tej publikacji, która wprawdzie nie jest wolną tu i ówdzie od drobniejszych przeoczeń, czego nie taimy, ale której bądź co bądź coś więcej się należy, niż zwykłe miano codziennego kroju prac bibliograficznych. Sz. autor bowiem, lekarz z zawodu i od dłuższego już czasu bibliotekarz Towarzystwa lekarskiego warszawskiego, znany już pięknie i zaszczytnie w bibliograficznem piśmiennictwie naszym z wydania przed kilku laty poważnego „Wykazu rzeczy zawartych w 72 tomach Pamiętnika Tow. lek. warsz. z lat 1837/76“, daje w „Słowniku“, o którym mowa, nie tylko „dokładną bibliografią polską od czasów najdawniejszych aż do chwili obecnej“, ale także „krótkie życiorysy lekarzy Polaków oraz cudzoziemców w Polsce osiadłych“, a daje przytém bibliografią, zawartą nie tylko w osobno wydanych dziełach i broszurach, lecz także w bardzo licznych większych i mniejszych rozprawach lekarskich, drukowanych swego czasu po najrozmaitszych polskich i zagranicznych, zbiorowych i czasowych wydawnictwach, a nawet pozostałych w rękopisach, o ile się to wydźlić dało. Do niezwykłych też wyników przyszedł Sz. bibliotekarz, dzięki temu dobrze pojętemu i umiejętnemu zakresowi, który dla pracy

swojej obmyślił. Już pierwszy jej zeszyt, w którym w porządku abecedowym na 160 stronicach bieżącego druku w 4ce zaledwie do początku litery H. dotarł, zawiera treściwie życiorysy 1125 lekarzy i 4520 ich prac naukowych, cyfry prawdziwie zdumiewające i nader szacowne, które i na pojedyncze litery bardzo poważnie się rozkładają: litera A. obejmuje n. p. lekarzy 86, dzieł i rozpraw 356, lit. B. 340 i 1271, lit. C. 174 i 594, lit. D. 163 i 747, lit. E. 45 i 160, lit. F. 84 i 431, lit. G. i początek H. 234 i 960. Hołd to wymowny i sprawiedliwy dla dzielnych naszych, żyjących i zmarłych, szermierzy uczonych w zawodzie lekarskim, który każdego miłośnika tak dawniejszego jak i dzisiejszego u nas postępu w ruchu naukowym szczerem tylko zadowoleniem przejąć musi. Co za rozkosz przytém rozpatrywać kolosalne te cyfry w pojedynczych tytułach i pozycjach. I tak z żyjących napisali dotąd: prof. Adamkiewicz dzieł i rozpraw 36, protomedyk dr. Biesiadecki 35, prof. Blumenstok 104, dr. Brodowski 116, dr. Brunner 48, dr. Chwat 61, dr. Dobieszewski 58, prof. Dogiel 40, dr. Dymnicki 34, prof. Feigl 26, dr. Gałęzowski 119, prof. Gliszczyński 38 i t. p. A zmarli na tej niwie pracownicy uczeni — cześć ich pamięci! — nie mniej pięknymi przykładami służyli im na tej drodze za godnych przewodników: św. p. Adamowicz n. p., że tu się tylko do kilku ograniczymy, zostawił dzieł i rozpraw 110, dr. Chomętowski 49, prof. Diehl 66, prof. Fudakowski 56, prof. Gilewski 35, prof. Girsztowt 111, dr. Groër 116, a z dawniejszych Broscius 50 i t. d. Wszystko to treściwie i dokładnie daje Sz. autor w swoim o wielkim zakroju „Słowniku“, i to w tytułach należycie i jednolitym wzorem zredagowanych, szanując zawsze cudzą własność, cytuje bowiem wszędzie i wiernie źródła, skąd nieznaną sobie z pierwszjej ręki wiadomość jaką zasięgnął. Cześć też uczonemu mężowi i dzięki wielkie za to tak znakomite i wspaniałe wzbogaceniej naukowej naszej literatury bibliograficznój, dzięki przytém szczerze za te chwile rzetelnej rozkoszy i przyjemności, które nam przez odczytanie pomnikowej pracy swojej sprawił, a zarazem życzenia serdeczne z naszej strony, ażeby tytanicznego tego dzieła na użytek nauki polskiej i jej postępu, na użytek tak lekarzy na-

szczy jak i bibliografów, dokonać mógł w czerstwie zdrowiu i przeprowadził je przez druk w czasie ile możności najkrótszym.

= **Bibliografia pedagogiczna** polska za rok 1882, przez Sz. Parasiewicza. Szkoła lwowska, nr. 4, 5, 9—11, 14 i 15 z 27 stycznia — 14 kwietnia r. 1883.

Cenna bardzo literacko-bibliograficzna praca, za której umieszczenie w lwowskiej „Szkoła“ serdeczne należy się podziękowanie tak panu P., jak i światłej i zasłużonej redakcyi dzisiejszej organu Towarzystwa pedagogicznego. Sz. autor przytacza w niej 79 dzieł i rozpraw osobno w ciągu r. 1882 wydanych, z dodaniem przy znacznej ich części nader szacownych uwag krytycznych ze stanowiska dzisiejszych potrzeb szkolnych. Uporządkował je zaś systematycznie, jak następuje: A. „Pedagogika, dydaktyka i metodyka“, dzieł i rozpraw 18; B. „Prace podjęte w kwestyi reformy szkół średnich“, dz. i r. 6; C. „Historia pedagogiki“, dz. i r. 6; D. „Varia, zostające w bliższym lub dalszym stosunku z pedagogiką i szkolnictwem w ogóle“, dz. i r. 9; E. „Czasopisma“, razem 5; i F. „Podręczniki szkolne i książki przeznaczone dla młodzieży“, razem 35.

= **Dawne i nowe** prospekta księgarskie, przez Wł. Bełzę. Gazeta lwowska, nr. 67 i 68 z 22 i 23 marca r. 1883.

Powabnym piórem w fejletonowym zarysie wdzięcznym schwycone zestawienie dzisiejszej „sztuki reklamy“ z dawniejszą, dzisiejszych eleganckich prospektów księgarskich, wydających „woń jakąś rozkoszną i aromatyczną“ i rozsyłanych „na żądanie gratis“, z zesłowiecznymi katalogami, tnącymi „już z daleka zapachem stariej bibuły spleśniałej“. Zestawienie przeprowadził Sz. autor na podstawie katalogów drukowanych trzech księgarń ówczesnych: M. Grölla w Warszawie z lat 1768 i nn., I. Grebla w Krakowie z lat 1775 i nn., i J. B. Pfaffa we Lwowie z r. 1791; miastą te bowiem — dodaje — „tak dziś, jak przed wiekiem, skupiały w swoich murach cały ruch wydawniczy, były ogniskami oświaty w Polsce“. Ciekawe też światło rzuca zestawienie to całe na ówczesne stosunki księgarzy polskich, którzy „nie samymi tylko kupczyli drukami“. Gröll n. p., „niezmiernie czynny i energiczny“, zaszczycony tytułem „księgarza nadwornego i komisarza królewskiego“, utrzymywał także „antykwarjat“, ale obok dzieł nowych i starych, polskich i zagranicznych, sprzedawał także „proszek antispasmodicum, tynkturę stolarską do głowy, żołądka i serca otrzeźwienia, elixir

do zębów osobliwej i dobrej enoty, tabak Maroko w ołowiu, porcelanę saską, zwierciadła“ i t. p. Toż i Grebel, tytułujący się „bibliopolą Akademii krakowskiej“. Wprawdzie „dla wygody powszechniej“ utrzymywał w księgarni swojej rodzaj „czytelni obiegowej“, ale wzorem innych bibliopolów sprzedawał w niej także „farby i ołówki angielskie, tabakę, esencją hamburską, siodła angielskie, perfumy, wina szampańskie, pończochy damskie i męskie“, lub t. p. rzeczy. A Pfaff, „bibliopola Akademii lwowskiej“, nie mógł się naturalnie od swoich kolegów wyróżniać, i w jego księgarni zatem obok książek można było także dostać tego wszystkiego, a w dodatku jeszcze „pigulek przeczyszczających, soli filozoficznej ze złota“ i innych specyaliów. „Zagadnij dziś księgarza — kończy Sz. autor — o antispasmodicum i o proszek na kłopoty żołądkowe, a chyba ci drzwi pokaże lub posadzi o lichy koncept. Przed 80 laty jednak podobne żądanie nie wywoływało uśmiechu politowania, owszem uważane było za całkiem naturalne. Tempora mutantur!“

= **Katalog** dzieł wydanych nakładem i drukiem księgarni pod firmą J. Zawadzkiego w Wilnie, istniejącej od r. 1805, filia w Kownie od r. 1881. Wilno, 1883, fol. królewskie, str. 4.

Kat. niniejszy jedną z najstarszych obecnie i najzasłuższych firm naszych księgarskich i drukarskich, istniejącej już prawie od lat 80, „unieważnia wszystkie poprzednio wydane“ i składa się z następujących części: A. „Dzieła najnowsze“; B. „Dzieła wydane w poprzednich latach: 1. Dz. historyczne, 2. Powieści, opowiadania i pamiętniki, 3. Dz. dla młodzieży, 4. Nauki przyrodzone i medycyna, 5. Dz. treści ekonomicznej, 6. Kompozycje muzyczne, 7. Dz. treści religijnej i duchownej, 8. Książki do nabożeństwa“; i C. „Dzieła otrzymane na skład główny“. Na liczbę reprezentuje już Kat. razem dzieł 387 w 533 tomach i 98 kompozycyj muzycznych, i to dzieł przeważnie wysokiej wartości naukowej lub literackiej i pierwszorzędných naszych pisarzy, jak M. Baliński, I. Chodźko, J. Gołuchowski, J. I. Kraszewski, J. Kremer, H. Rzewuski, J. Strumiłło, W. Syrokomla, A. Zdanowicz i inni, których liczne i cenne prace dawniejsze po znijonój już cenie nabywać można. Do ostatnich, na co szczególniejszą Sz. czytelników zwracamy uwagę, należy także zawsze jeszcze nieopublikowanej doniosłości i ważności trzytomowe ~ dzieło A. Jochera: „Obraz bibliograficzno-

historyczny literatury i nauk w Polsce⁴, które obecnie już tylko 4 ruble zamiast 7-20 kosztuje.

— **Archiwum** ministerium spraw zagranicznych w Paryżu, otwarte już prawie od roku dla wszystkich poszukiwaczy, zawiera bardzo bogate do przeszłości polskiej materyały. Właśnie pan L. Gandon — za co i swoim i badaczy naszymi imieniem najserdeczniejsze składamy mu dzięki — donosi nam łaskawie kilka ważnych szczegółów o niem, a razem o warunkach korzystania z niego. „Archiwum m. spr. z. — pisze więc nam z Paryża Sz. i zasłużony sekretarz tamtejszego Towarzystwa hist. literackiego — było jeszcze przed dziesięciu laty prawie niedostępne, i w skutek tylko starań nadzwyczajnych można się było do niego dostać. To się zmieniło dopiero ostatnimi czasy i dziś każdy, co poda w tym celu prośbę do ministra, może z tych zbiorów korzystać, a mianowicie w okresie od najdawniejszych lat aż po rok 1814, z tą jednak różnicą, że wyciągi lub kopie czynione z dokumentów, sięgających nie dalej jak do 14 września 1791 r., nie podlegają żadnej zgoła kontroli, wypisy zaś z epoki od tej ostatniej daty do 30 maja 1814 r. winne być oddawane na przejrzenie zarządu archiwalnego, a akta daty późniejszej mogą być udzielane tylko sposobem wyjątkowym na żądanie specjalne. Ar. jest zresztą otwarte dla poszukiwaczy w dni powszednie latem od 12tej do 5tej, a w zimie od 12tej do 4tej tylko; od 15 sierpnia do 15 października, oraz przez cały tydzień od niedzieli wielkanocnej ar. zamknięte dla prac publiczności. Katalogu niema, ale dokumenta zebrane wedle krajów, ułożone są chronologicznie w oprawnych foliantach, co poszukiwanie bardzo ułatwia. W dziele polskim („Pologne“) volumen pierwszy nosi napis „Avant 1600: 1321 à 1525“, w późniejszych atoli wiekach są pojedyncze lata zapewniające po kilka a nawet po kilkanaście foliantów. Do końca w. XVII liczy dział ten prawie równo 100 voluminów, a sama pierwsza połowa XVIII w. obejmuje 130 ogromnych tomów“.

— **Bibliografia szwedzka** w półtarkusowych poszytach miesięcznych wydaje od początku r. b. w Upsali A. Josephson p. t. „Månadskatalog för den skandinaviska bokhandeln, sammanställd efter svensk bokhandelstidning och nordisk boghandeltidende“.

— **Biblioteka Stowarzyszenia nauczycielek w Krakowie** — według „Sprawozda-

nia“ za r. 1882 — liczy obecnie 4523 tomów, z których tylko 211 własnych, reszta zaś, t. j. 4312 t. oddane Stow. tylko do użytku czasowego przez członków Stow., dra L. Cyfrowicza i pp. P. Umińskiego i B. Remera. Obowiązką przełożonej zarządu biblioteki w ciągu roku ostatniego pełniła starsza nauczycielka seminarium żeńskiego, hr. Dzieduszycka.

— **Biblioteka** istniejącego dopiero od kilku miesięcy polsko-litewskiego towarzystwa „Ansra“ w Rydze, złożona początkowo z daru p. Stef. Kozłowskiego, rozwija się — jak się z przyjemnością dowiadujemy — wcale pomyślnie i liczy już obecnie 300 kilkanaście tomów.

— **Czytelnia** K. Wilda we Lwowie, jedna z największych i najlepiej zaopatrzonych w Galicyi, obecnie własność tamtejszej księgarni Gubrynowicza i Schmidta, kończy właśnie — jak się z przyjemnością dowiadujemy — druk obszernego „Dodatku“, do bogatego swego, dawniej już ogłoszonego „Katalogu“. Opracować go miał bardzo starannie sam jej założyciel i dzisiejszy kierownik niestrudzony, Czcigodny K. Wild.

— **Czytelnia** parafialna w Tenczynu pod Krzeszowicami — jak nam łaskawie z tamtych stron piszą — rozwija się wcale pomyślnie, i liczy już obecnie w bibliotece swojej bez mała 200 dziełek ludowych i 10 czasopism, z których regularnie 86 stałych członków korzysta. Założył ją w r. 1879 przy istnieniu tam już prawie od 100 lat „Bractwie Przenajśw. Trójcy“ obecny proboszcz tamtejszy, zasłużony także w piśmiennictwie naszym ks. dr. Smoczyński, na co osobne od miłościwie nam panującego księcia biskupa krakowskiego zezwolenie otrzymał. Obyśmy podobnych faktów więcej w kronice naszej zaznaczać i wzorem oświeconych Czechów także u siebie zaprowadzić mogli stałą rubrykę p. n. „Zasługi duchowieństwa naszego w zakładaniu bibliotek i rozszerzaniu ksiąg i czasopism między ludem po wszech i w miasteczkach“.

— **Drukarnia**, przepraszamy, nie drukarnia lecz P. T. „Buchdruckerei Zupnik & Knoller in Drohobycz“, rozstała do osób interesowanych w Galicyi okólnik z „Datum des Postsiegels“, w którym coś niejasno o jakiéjś „Doppelschellpresse“, „Handpressen“ i t. p. cudach drukarskich rozprawia.

— **Dyrekcya poczt** we Lwowie ogłasza: „Wedle zawiudomienia zarządu poczt Zjednoczonych stanów Ameryki północnej

można było zaledwie $\frac{1}{4}$ część posyłek, pod opaską z drukami z Austro-Węgier z r. wyślanych, adresantom doręczyć, ponieważ po większej części adresy, z powodu użycia słabych opasek, podarte lub w inny sposób zniszczone były. Ażeby w przyszłości takim wypadkom zapobiec, zaleca się używać silnego papieru do opakowania wspomnianych posyłek, a względnie dla pewności adres na samej posyłce umieszczać“.

— **Harmonia**, nadzwyczaj już dzisiaj rzadki druk wileński z r. 1608, którego tytuł brzmi w całości: „Harmonia albo concordantia wiary, sakramentów i ceremonii cerkwi św. oryentalnej z kościołem św. rzymskim“, wyszła przed dwoma tygodniami w ładnym i starannym przedruku u Anczyca i Sp. w Krakowie, niestety „tylko w kilku egzemplarzach“. Czyjś szczerobliwość zawdzięczać mamy wznowione to jej wydanie, nie mogliśmy dotrzeć, i tylko tyle dowiedzieliśmy się z krótkiego wyjaśnienia po przedmowie, że przedruk uskuteczony został z II tomu wydanych r. z. w Petersburgu „Pamiętników polemickiej literatury w zapadnoej Rusi“ (ob. „Przewodnik bibliogr.“, V 190), gdzie znowu przedrukowany został z oryginalnego egzemplarza, znajdującego się w miejskiej bibliotece w Moskwie.

— **Kolporterya** książek i pism peryodycznych w Królestwie — jak donosi „Kurier warszawski“ w nrze 79 z 6 kwietnia — zamierza urządzić „na wielką skalę“ zawiązująca się właśnie w Warszawie Spółka przedsiębiorcza, która odpowiednim kapitałem rozporządzać będzie działalność swoją rozwinię „nie tylko w chałach włościańskich, ale i we dworach, oraz w pomniejszych miastach i osadach“.

— **Konkurs** na „dzieła ludowe w języku polskim lub ruskim, oryginalnie napisane i dotąd niedrukowane, przeznaczone dla ludności wiejskiej i małomiejskiej, z uwzględnieniem stosunków wschodniej części Galicyi, objętości od 2 do 2 $\frac{1}{2}$ arkuszy druku“, rozpisał Komitet wydawnictwa dziełek ludowych we Lwowie. Nagrody po 100 złr., termin do 15 czerwca b. r.

— **Krakovec**, spółek akademicki w Pradze, ogłosił w najnowszym zeszycie Urbanka „Věstnika bibliografického“ (str. 91) odezwę do czeskich księgarzy, nakładców, redaktorów i towarzyszy literackich, w której wszystkich bez wyjątku gorąco zaprasza do przyczynienia się w założeniu „wielkiej biblioteki słowiańskiej w Karolowych warach“, o której już przed dwoma miesiącami (str. 53)

krótką uczyniliśmy wzmiankę. Biblioteka słowiańska zawierać będzie nie tylko czeskie dzieła, lecz także i „jinoslavanské“, a więc i polskie, i dlatego też zwracamy na powyższą odezwę uwagę Sz. czytelników naszych, polecając ją z całego serca łaskawym ich względem. Wszelkie wydawnictwa dla biblioteki posyłać należy pod adresem: „Akademický krajinský spolek Krakovec v Praze, Vaclavské nám., u Doušů“.

— **Księgarni** Lesmana i Świszczowskiego w Warszawie i jej wydawnictwom z ostatnich czasów wielkie a zasłużone oddaje pochwały bezimienny autor obszernego odcinku „Nowe książki“ w nrach 76 i 77 krakowskiej „Reformy“ z 5 i 6 kwietnia.

— **Księgarnia** C. Marquardta w Bruxeli, której współwłaścicielami są pp. Falk i poeta polski H. Merzbach, obchodziła 15 kwietnia 50letni jubileusz swego istnienia.

— **Księgarnia** Schroedera w Cieszynie przechodzi z dniem 1 lipca b. r. na własność pana J. Kotuli, dotychczasowego adjunkta tamtejszej księgarni polskiej K. Malika.

— **Księgarnia** M. Michty w Kołomyi wydaje od 15 kwietnia b. r. w języku ruskim łącińskimi literami dwutygodnik ilustrowany dla młodzieży p. n. „Dóm i szkoła, ilustrowane pyśmo dla młodzieży“. Pismo wychodzi w drukarni W. Kerkiarty w Czerniowcach, redaktorem jego Jurij Kawalec.

— **Księgarnia** św. p. B. M. Wolffa w Petersburgu i w Moskwie, z należąca do niej drukarnia wielka, czeionkolejnia czyli gisernia, litografia, stereotypia, cynkografia, fototypia i introligatornia, jest obecnie własnością spółki akcyjnej z kapitałem żelaznym 500.000 rs. pod firmą „Towarzystwo przemysłowo-handlowe M. O. Wolff“, do którego wdowa po zmarłym Leontyna, zięć jego Józef Wolff i syn Alexander należą.

— **Księgarnia** B. Cassiusa w Warszawie ogłosiła upadłość. Wspominając z ubolewaniem o smutnym tym wypadku „Kurier warszawski“ w nrze 85 z 12 kwietnia, tak dalej pisze: „Już dziś od rana tłum gęsty, zapewne w przewidywaniu przetargu, zgromadził się przed sklepem, oczekując na sposobność taniego kupna. Ci sami, co przechodzili obojętnie mimo sklepu, nabywać będą teraz dzieła, leżące dawniej w zapomnieniu, z drugiej ręki i zapewne za wyższą cenę. Smutne lecz prawdziwe!“.

— **Księgarnia** w gubernii lubelskiej, mającej 10 miast powiatowych, z wyjątkiem

Lublina, istnieją jeszcze tylko w dwóch miejscowościach, w Janowie i Chełmie. „Inne miasta — dodają do téj wiadomości pisma warszawskie — prócz Janowa, nie posiadają nawet czytelni publicznych“.

= **E. Lipnicki**, znany zaszczytnie pseudonym, mieszkający w czeskiej Pradze, zamieścił ponownie w najświeższym rocznym tomie dodatkowym do Meyera „Conversations-Lexicon“ wcale pochlebny dla nas szkic treściwy o bieżącej literaturze naszej, p. n. „Polnische Litteratur, 1881/82“ (str. 790—791). „Wielkiéj zdolności dowody — czytamy w pięknym tym artykule między innymi — jako téż poważnych studyów literacko-historycznych i niezwykłej elegancji w obrazowaniu, złożył Aër w pierworodnym swoim opowiadaniu p. t. „Pierwszy romantyk“, w którym ciekawe życie poety Książnina w czasie podziałów, na skreślonym ręką mistrzowską tle historycznym, w żywy sposób się przedstawia. Jeżeli wszystkie oznaki nie mylą, zyskała polska literatura w młodym tym autorze siłę pisarską pierwszorzędnéj miary“.

= **Macierz polska**, przed rokiem zaledwie zorganizowana we Lwowie, z pięciu dotychczas wydanych dziełek ludowych, dzięki gorliwemu poparciu ze strony Towarzystwa pedagogicznego, tyle zastużonego w rozpraszaniu panujących nad krajem naszym ciemności egipskich, rozprzedać już miała — jak donoszą — cały nakład w ogólnéj liczbie 12-000 egzemplarzy, i zamierza od lipca r. b. wydawać peryodyczne pismo ludowe. Szczęść Boże i nadal szlachetnéj i zbawiennéj pracy obywatelskiéj!

= **Opecia** „Żywot Chrystusów“, tyle szacowny i ważny pod każdym względem, językowym, bibliograficznym i literackim, zabytek dawnéj przeszłości naszej — jeżeli nas otrzymane informacje nie mylą — wyjdzie prawdopodobnie w bliskim już czasie w ponownéj, z rzędu 35téj i tym razem już umiejetnéj edycji, czemu w interesie postępu naukowego z radością tylko przyklasnąć należy. Wydanie na podstawie edycji Hallera z r. 1522 przygotowane miało do druku zastużony i uczony prałat krakowski, ks. Ign. Polkowski, wyjść zaś ma ono w Gnieźnie nakładem ks. dra Łukowskiego w „Straży św. Wojciecha“, i to od razu w dwóch przedrukach: zwykłym dla szerszych kół, bez żadnych dodatków i objaśnień, i w przedruku naukowym, z dołączeniem przy końcu wariantów czyli odmianek podług późniejszych edycji Wietorowskich z r. 1522 i 1538.

= **Rękopisy** pozostałe po św. p. Heltmanie, znajdujące się obecnie w „kilkunastu tekach“ w bibliotece Towarzystwa przyjaciół nauk poznańskiego, opisał pan W. Butkiewicz w korespondencji z Kłosów powiatu wyłkowskiego, umieszczonej w nrze 927 warszawskich „Kłosów“ z 5 kwietnia.

= **Słownik staropolski** do „Kroniki“ Chwalczewskie wydął świeżo prof. Jungfer w odbite z „Programu“ król. gimnazjum w Rogoźnie, p. t. „Lexicalische Eigenthümlichkeiten der Chwalczewskischen Chronik“, w 4ce, str. 24 i 1 nl. Cenny to bardzo i pożądany przyczynek do ogólnego „Słownika staropolskiego“, do którego, jak wiadomo, Akademia umiej. zawsze jeszcze potrzebne materiały skrupulatnie gromadzi.

= **Szkoła lwowska**, o której „Czas“ krakowski r. z., jak to Sz. czytelnikom wiadomo, słusznie zauważył był, że „niema nauczyciela w kraju, któryby jęj nie czytał“, zaprowadziła obecnie w swoich łamach nową sprawozdawczo-krytyczną rubrykę stałą p. n. „Przegląd literatury dla młodocianego wieku“, na co Sz. autorów i pp. księgarzy i nakładców w własnym ich i dobrze zrozumianym interesie baczną zwracamy uwagę.

= **Towarzystwo biblioteki słuchaczy** prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie wydało przed miesiącem ponownie swój „Statut“ (w 8ce, str. 8).

= **Towarzystwo biblioteki słuchaczy** weteranary zawiązać się miało we Lwowie.

= **Towarzystwo czytelni ludowych** w Poznańskim — według sprawozdania, przedłożonego na walném zebraniu 7 kwietnia w Poznaniu — miało w ciągu r. 1882 dochodu 12-173 marek, rozchodu 12-485 m., i założyło w tym czasie 124 nowych bibliotek po wsiach. Miło przytém zauważyć, że wszystkie pisma tamtejsze, bez względu na swoją barwę, jednomyślnie i gorliwie na wszelkie uznanie zastępujące cele Tow. popierają. „Pamiętajmy — pisze n. p. konserwatywny „Kuryer poznański“ w nrze 81 z 10 kwietnia — że do grosza, danego na oświatę ludową, bardzo trafnie zastosować można słowa Pisma świętego: Centuplum accipietis, stokratna weźmiecie lichwę. Kto więc daje na oświatę ludu, ten daje zatrudnienie autorom pism ludowych, zecerom, drukarzom, introligatorom, księgarzom, nakładcom, kolporterom, a główną część zysków lokuje w podniesionéj świadomości obywatelskiego poczucia ludu naszego“.

— **Towarzystwo nauk** poznańskie ogłosiło świeżo obszernie „Sprawozdanie“ (str. 70 w 8ce) z czynności swoich w ciągu r. 1882, które coraz już liczniejsze grono zwolenników obudzonego w narodzie naszym życia naukowego jako pożądany upominek niechybnie z wdzięcznością przyjmie. Składa się ono z czterech ustępów: 1. „Walne zebrania“, 2. „Sprawozdania wydziałów“, 3. „Otwarcie gmachu i zbiorów Tow.“, 4. „Spis członków“, i zawiera jużto w całości, już w skróceniu podane przemówienia uroczyste prezesa Tow., Czcigodnego St. Koźmiana, sekretarza zarządu hr. W. Engeströma, konserwatora zbiorów Kl. Kanteckiego, i sekretarzy wydziałowych, pp. K. Koźłowskięgo, dra Kusztelana i dra B. Wicherkiewicza, które razem wzięte żywy dają obraz szlachetnych w najwyższym stopniu usiłowań i nadzwyczaj pożytecznej działalności tej w całym znaczeniu w wyjątkowych obecnici i twardych stosunkach znajdującej się instytucji naukowej. „Ofiary literatów, ogółu, a nawet księgarzy“, jak z przyjemnością zresztą w Spr. czytamy, zasilają wedle możności tak zbiory Tow. w ogóle, jak w szczególności jego bibliotekę, która opierając się prawie wyłącznie na ofiarności obywatelskiej, „odpowiednich funduszów“ na zakupno nowych dzieł nie posiada, i której losy dlatego, jak i dalszy jej rozwój pomyślny, ponownie na serce pp. księgarzy i wadawców naszych kładziemy.

— **Towarzystwo św. Łukasza** w Krakowie, jego cele szlachetne i zamierzone wydawnictwo „obrazków do książek, obrazów na ściany chat wiejskich“ i t. p., jako też jego organ p. t. „Przyjaciel sztuki kościelnej“, wysoko i zasłużenie podnosi „Biblioteka warszawska“ w zeszycie z miesiąca kwietnia (str. 86 i n.).

— **Witolraudą**, pieśnią J. I. Kraszewskiego z podań litewskich i zawartymi w niej „bogactwami i pięknościami“, w niezwykły sposób zachwyca się niejaki Jurkchat, członek litewskiego Towarzystwa

w Tylży, który ją dopiero teraz poznał z przekładu litewskiego, wydanego w Poznaniu r. 1881. „Ależbo nie lada kto inny — roni więc nad nią łzy krokodyle — tylko sam dr. Kraszewski, sławny poeta polski, podjął się w niej opracowania poetycznego ulubionych podań ludu swojego, jużci w języku polskim. Syn Litwy pragnął wprawdzie gorąco służyć swemu szepcowi jego własnym językiem, ale nie mógł w nim nawet do jakiejś takiej doprowadzić biegłości. W szkołach polskich i w Uniwersytecie zapomniał prawie całkiem mowy macierzystej, co za los tragiczny litewskiego ludu! Najlepszych swoich i najzdolniejszych mędzów oddaje na usługi obcym narodom, którzy potem skutkiem tego nazwiska swoje zmieniają. Z literackich też utworów dzieci swoich nie odnosi lud litewski żadnych korzyści, a nawet najmniejsza cząstka ich sławy nie spada na niego. Zaiste! Litwa posiada wielu synów na obczyźnie, których sława słusznie może być dumną, a do nich należy także dr. Kraszewski. Pocięszająca przynajmniej, że przejęty pietyzmym ku swoim przodkom, podania ich potomności przekazuje“. Tak dostownie pisze zniemczony na stopę krzyżacką potomek litewskiej niegdyś rodziny, w najnowszym zeszycie wydawanych w Heidelbergu „Mittheilungen der litauischen litterarischen Gesellschaft“, str. 407.

— **Wystawa historyczna**, którą na 12 września b. r. urządził Wiedeń na pamiątkę dwóchsetnej rocznicy oswobodzenia miasta, obejmować będzie między innymi także: rękopisy ówczesne, książki, broszury, plany warowni miasta i rozpołożenia tureckiej armii oblężniczej, plany i widoki miasta i jego okolic przed i po oblężeniu tureckim i t. p.

— **Zabronione w Austrii**: Pylnujmo sia. Kołomyja, druk. M. Biłousa, 1883. — Plakat komitetu wyborczego p. t. Odezwa do niezawisłych obywateli. Lwów. — Plakat wyborczy p. n. Zwyciężymy. Lwów.

Kuryerek z najświeższymi nowościami.

W ostatniej chwili donoszą jeszcze o wyjściu świeżo z pod prasy: BAŁUCKI M. Biły mourenin. Praha. — CYBULSKI J. Śpiewnik warszawski, wyd. nowe. Warszawa, Centnerszwer. — FANKIJEJSKI K. Klasztor żeński w dyec. chełmińskięj. Pelplin. — MOREŁOWSKI J. Ustawy o zaraźliwych chorobach zwierzęcych. Lwów, Gubrynowicz i Schmidt. 1 zhr. 80 ent. — Szczęścic domowe. Gładbach i Lipsk, Riffarth. 1 marka. — UCZYŃSKI Fr. X. Nasze prawa pod zaborem pruskim. Poznań, F. Chocieszyński. 60 fenig. — WALD H. O sympaty, przeł. J. Goldszmit. Warszawa, Centnerszwer. — Z b ó j c y w górach kalabryjskich, powieść. Poznań, F. Chocieszyński. 60 fenig. — PTA-SZYCKI St. Nowyja dannyja dla biografii Reja. Petersburg.

OGŁOSZENIA.

Biblioteka oo. Jezuitów u św. Barbary w Krakowie poszukuje: wielkiej „Encyklopedyi powszechniej“ Orgelbranda w 28 tomach, w dobrym stanie i ile możności za tanie pieniądze.

KSIĘGARNIA G. GEBETHNERA I SP. W KRAKOWIE POSZUKUJE:

Jedność święta cerkwie wschodniej i zachodniej. 1632, fol. (Jocher, nr. 9491).

PP. księgarze! Odkupiłem resztę nakładu:

KRASZEWSKI. Sama jedna. 1881, | JESKE - CHOINSKI. Za winy
2 tomy. | ojców. 1881.

— *Sasiedzi*. 1878, 2 tomy.

Za porozumieniem się odstąpić mogę exemplarze w zamian lub za gotówkę.

J. Leon Pordes,
antykwarz i księgarz we Lwowie.

Wyczerpane w handlu księgarskim i antykwarzkim:

KWIATKIEWICZ Marcin ks. Krzyż święty na świetnej górze Świętokrzyskiej, Łysiec nazwanj. Kraków, 1690, w 4ce. 10 złr.

PRUSZCZ Piotr Hiacynt. Klejnoty stołecznego miasta Krakowa, albo kościoły i co w nich jest widzenia godnego. Kraków, 1745, w 4ce. 10 złr.

Do nabycia za pośrednictwem księgarni G. Gebethnera i Sp. w Krakowie.

Nakładem i drukiem księgarni i składu nut pod firmą

JÓZEFA ZAWADZKIEGO

w Wilnie (filia w Kownie)

wyszło dzieło p. t.

OGRODY PÓŁNOCNE

JÓZEFA STRUMIŁŁY,

wydanie siódme, przerobione i znacznie pomnożone przez Wł. Tynieckiego,
dzieło zupełnie skończone w 3ch tomach.

Cena rs. 4, z przesyłką rs. 4.50.

Tom I zawiera: Sadownictwo, oddzielnie rs. 150. — Tom II zawiera: Wazrywnictwo, oddzielnie rs. 150. — Tom III zawiera: Ogród ozdobny, hodowlę roślin i kwiatów ogrodowych, cieplarniowych i pokojowych oraz kalendarz ogrodniczy, str. 460 z planem, rs. 2.

Dzieło to najpraktyczniejsze i najpopularniejsze z wydanych u nas dotąd o ogrodnictwie, oparte na 40letniej praktyce słynnego niegdyś na całą Litwę ogrodnika, dopełnione i uporządkowane obecnie podług ostatnich wskazówek w praktyce i nauce ogrodniczej, stanowi niezmiernie cenny nabytek dla miłośników ogrodnictwa, którzy znajdują zawsze w tém dziele jasne, proste, dokładne wskazówki, jak postępować maja.

Niezmierna popularność, jaką dziełko to cieszy się od lat tak wielu, najlepszą jest miarą jego wartości i pożytku.

(2-2)

Najnowsze wydawnictwa

KSIĘGARNIA GUBRYNOWICZA I SCHMIDTA WE LWOWIE:

AËR. Pierwszy romantyk, opowiadanie z przeszłości. Kraków, 1883, w 8ce, 2 tomy, str. 255. 2 zřr. 60 ent.

ALDANA Bernard. Wyprawa na Wędry generała kawaleryi hiszpańskiej w latach 1548—1566, przetłómaczył z hiszpańskiego X. F. Rożański. Kraków, 1882, w 8ce, str. 162. 1 zřr. 50 ent.

AU J. dr. Kalendarz kieszonkowy dla gospodarzy wiejskich na r. 1883. Oprawy 1 zřr. 60 ent.

BARAŃSKI A. dr. Chów koni, z 21 rycinami najcelniejszych ras koni, mianowicie krajowych, przez Juliusza Kossaka. 6 zřr. 80 ent.

BEŁZA Wł. Świątek dziecięcy w 32 obrazkach rymem opisał, wyd. 2gie. 75 ent.

— Wanda, opera w 4 aktach, muzyka H. Jareckiego. 60 ent.

— Żydzi w poezyi polskiej, głosy poetów na Żydach. 64 ent.

BIEGELEISEN H. dr. Charakteristik Trembecki's, ein Beitrag zur slavischen Literaturgeschichte. Leipzig, 1882. 60 ent.

BŁOŃSKI J. dr. Zbiór ustaw i rozporządzeń skarbowych, część I. O podatkach stałych. 1 zřr. 50 ent.

CZARŃNIK Bronisław. Żywoć Łukasza Górnickiego. 1 zřr. 20 ent.

ESTREJCHER K. dr. Wincenty Pol, jego młodość i otoczenie, 1807—1832. 2 zřr. 60 ent.

FEUILLET O. Historia Paryżanki, powieść z franc. 1 zřr. 20 ent.

GOSTKOWSKI R. bar. inżynier. Teorya ruchu kolejowego zastosowana do praktyki. Lwów, 1883, w 8ce, 2 tomy, I str. IV i 440, II str. 480, z 52 rysunkami w texcie i jedną tablicą. 9 zřr. 60 ent.

HIRSCHBERG A. dr. Bibliografia powstania z r. 1830—1831. 1 zřr.

— Przymierze z Francją z r. 1524, ustęp z dziejów polityki polskiej za Zygmunta I. 80 ent.

HORDYŃSKI Zd. O towarzystwie Szubrawców. 84 ent.

J. Antoni dr. Nowe opowiadania historyczne: I. Pod krzyżem, II. Losy kresowego miasteczka, III. Wartabiet, IV. Zemsta kozacza, V. Porwanie króla, VI. Niedoszłe legiony, wyd. 2gie. 3 zřr.

JACKOWSKI Henryk ks. T. J. W sprawie ruskiej uwag kilka do kapłanów dobrej woli. 40 ent.

JOKAJ M. Serce kamienne, powieść, 3 tomy. 3 zřr. 80 ent.

KALDERON. Życie snem (La vida es sueño), dramat dziejący się w Polsce, w przekładzie J. Szujskiego. 1 zřr. 50 ent.

Kalendarz kieszonkowy dla gospodarzy wiejskich na r. 1883, ob. Au J. dr. Kalendarz lekarski na r. 1883, ob. Sawicki-Stella J. dr.

KITOWICZ A. ks. Opis obyczajów i zwyczajów za panowania Augusta III, wydanie nowe przejrzone, z przedmową W. Zawadzkiego, 2 tomy. 3 zřr. 60 ent.

— Pamiętniki, wydanie nowe przejrzone i uporządkowane przez W. Zawadzkiego, 3 tomy. 5 zřr. 40 ent.

KRASIŃSKI Z. Listy, tom I: Do Konstantego Gaszyńskiego, z przedmową J. I. Kraszewskiego, z portretem autora. Lwów, 1882, w 8ce, str. VIII i 343. Cena tomu I z połową przedpłaty za tom ostatni 4 zřr. 80 ent.

— II tom w druku.

Księga pamiątkowa w 50 letnią rocznicę powstania roku 1830, zawierająca spis imienny dowódców i sztaboficerów, tudzież oficerów, podoficerów i żołnierzy armii polskiej w tymże roku krzyżem wojskowym „Virtuti militari“ ozdobionych. 3 zřr.

KUBALA L. dr. Jerzy Ossoliński, 2 tomy, str. 366 i 415. 7 zřr. 60 ent.

LEMCKE K. dr. Estetyka, przełożył Br. Zawadzki, wyd. 2gie pomnożone z 62 rycinami. Lwów, 1882, w 8ce, str. 552. 6 zřr. 40 ent.

Listy Jana III, króla polskiego, pisane do królowej Kazimiry w ciągu wyprawy pod Wiedeń w r. 1683, z mapą pochodu wojsk polskich pod Wiedeń i podobizną listu króla Jana III. 1 zřr. 80 ent.

ŁOŻIŃSKI Br. dr. Wieczna wojna, studjum polityczne. 60 ent.

MARNICKI W. dr. Kartka z dziejów umysłowego i moralnego rozwoju Moskwy w XVI wieku. Żmakin W., Mitropolit Danił i jego socznienia, Moskwa 1881. 40 c.

MILEWSKA A. Sieroce dzieje, powieść. Lwów, 1882, 2 tomy. 1 zřr. 60 ent.

MUSSIL Adolf mgr. ph. Podręcznik do rozbiórów chemicznych, zastosowany do użytku farmaceutów i uczni szkół wyższych, I część. Badania jakościowe na ciała nieorganiczne, II. Rozbiór chemiczny moczu ludzkiego. Lwów, 1883, w 4ce m., str. 32. 70 ent.

PAWŁOWICZ E. Wspomnienia z nad Wilii i Niemna. 1 zřr. 50 ent.

PILAT Roman dr. Początek publicystyki literackiej w Polsce. I: Czasopisma uczone. 1 zhr.

PILAT T. dr. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych, wydane przez krajowe biuro statyst. Rocznik VII zeszyt 2. Lwów. 1 zhr. 25 cnt.

PLEBANKIEWICZ W. Nauki religijne, zebrał ks. Sadok Barącz. 1 zhr.

POŹNIAK January. Pieśni z lat młodych i pieśni starca. 2 zhr. 40 cnt.

PROCHASKA A. dr. List Andrzeja de Palatio o klęsce warneńskiej. 60 cnt.

RACIBORSKI A. Etyka Spinozy krytycznie rozebrana i z tegoczesnym materializmem zestawiona. 2 zhr. 50 cnt.

RODECKI C. dr. Fizyka dla niższych szkół gimnazjalnych i realnych, wyd. 3cie pomnożone i podług planu ministerjalnego ułożone. 1 zhr. 70 cnt.

ROSKOWSKI G. dr. O kodyfikacyi prawa międzynarodowego, szkic naukowy. 60 cnt.

Russland und Polen, Versöhnungs-Meditationen von Dr. R. T. 40 cnt.

SAWICKI-Stella Jan dr. Kalendarz lekarski na r. 1883. Oprawny 1 zhr. 60 cnt. Lwów, str. 170.

SCHWARTZ Z. M. Majątek i sumienie, powieść ze szwedzkiego. Lwów, 1882, w 8ce, 2 tomy. 2 zhr. 80 cnt.

— Ofiara zemsty, powieść ze szwedzkiego. 1 zhr. 80 cnt.

SELINGEROWA Julia. Obowiązki kobiety każdego stanu w zakresie gospodarstwa domowego. 1 zhr. 40 cnt.

SIEMIENSKI Jan ks. Luźne pogadanki o ludzie miejskim i wiejskim. 30 cnt.

SMOLKA St. dr. Wycieczka do Węgier. Lwów. 1 zhr. 50 cnt.

SZUJSKI J. Życie snem, ob. Kalderon.

TATOMIR L. Ferye alpejskie, wspomnienia miejsc i ludzi. 2 zhr. 60 cnt.

WILCZYŃSKI A. Medytacye kawalerskie, przygody pana Kleofasa. 2 zhr. 40 cnt.

WODZICKI K. hr. Zapiski ornitologiczne, VIII. Skowronek. 80 cnt.

WYBRANOWSKI R. generał. Pamiętniki, z portretem autora i wielu oryginalnymi dokumentami, 2 tomy. 7 zhr. 40 cnt.

Wzory przemysłu domowego włościan na Rusi, wydaje Ludwik Wierzbicki. (Serye: I, II, III i IV wyszły w r. 1880). Serya V: Wyroby gliniane włościan na Rusi (Kossów). Lwów 1882, w 4ce, 14 stronic i 2 tablice. Serya VI: Wyroby metalowe włościan na Rusi (Hucuiy). Lwów, 1882, w 4ce, 16 stronic i tablic 11. Cena każddej z osobna 6 zhr.

ZAWADZKI Władysław. Grody polskie, opis historyczny dla dorastającej młodzieży, z rycinami kolorowanymi, wyd. 2gie. 1 zhr. 80 cnt.

Zbiór pamiętników do historyi powstania polskiego z r. 1830—1831. 4 zhr.

ZIELIŃSKI W. August II i Aurora Königsmark, powieść osnuta na tle historycznym z czasów Augusta II Sasa. 2 zhr. 40 cnt.

Z nakładu firmy K. Wilda przesły na naszą własność:

Archiwum wróblewieckie, zeszyt III. BELCOUR de Thesby. Dziennik oficera francuskiego w służbie konfederacyi barskiej.

BODZANTOWICZ K. Rodzina konfederatów.

Dyaryusz sejmu extraordinaryjnego w Warszawie d. 5 października 1767.

LABOULAYE E. Paryż w Ameryce.

ŁOZIŃSKI W. Pierwsi Galicyanie.

MIGURSKI W. Pamiętniki z Sybiru.

NIEMCEWICZ J. Ū. Pamiętniki 1804—1807: Dziennik drugiej podróży do Ameryki.

Podole, Wołyń i Ukraina.

Szkice z nieodległej przeszłości, przez W. B. K.

SZUJSKI Józef. Dzieje Polski: tom I. Piastowie, II. Jagiellonowie, III. Królowie wolno obrani, IV. Królowie wolno obrani — 1795 r., Dzieje porozbiorowe 1795—1864.

— Obrona św. Częstochowy.

TOPOLNICKI Jan. Mapa Rzeczypospolitej polskiej.

TURSKI J. K. Wielkie początki.

UJEJSKI K. Skargi Jeremiego.

— Żywe słowa Jeremiego, 1863—1877.

— Dla Moskali.

WIESIOŁOWSKI Fr. hr. Pamiętnik z r. 1845—1846.

WITWICKI Sofron ks. O Hucuiach, rys historyczny.

Z wydawnictwa nut nabyliśmy kompozycye:

Madejskiego, Mikulego, Moniuszki i Rutkowskiego.

(2-2)

Księgarnia Gubrynowicza i Schmidta we Lwowie

Księgarnia G. Gebethnera i Spółki w Krakowie

otrzymała na skład następujące dzieła:

- Aspiracye polityczne porozbiorowe narodu polskiego, napisał Stanisław Z..... wyd. 2gie przejrzone. 4 zlr.
- BOBRZYŃSKI Michał. Stańczyk, odczyt publiczny, miany w Krakowie dnia 24 lutego 1883. 30 cnt.
- BUSZCZYŃSKI Stefan. Znaczenie dziejów Polski i walk o niepodległość, zeszyt I część 1sza i 2ga. 1 zlr. 80 cnt.
- CZUBEK Jan. Liryce greccy doby klasycznej. 75 cnt.
- Dzieje perły; Opowiadanie rzymskiego legionisty; Włódkowa; Wycieczka w Tatry; Wiersze różne i tłumaczenia, przez autora Iwara. 2 zlr. 50 cnt.
- GOETHE J. W. Faust, przekład Józefa Paszkowskiego. 3 zlr. 50 cnt.
— Ifigenia, dramat w pięciu aktach, i Tasso, dramat w pięciu aktach, tłóm. ks. Alexander Ciesielski. 2 zlr.
- HOSZOWSKI Konstanty dr. Jan ze Strzelec Suchywilk zwany. 50 cnt.
- KALLENBACH J. H. Kilka słów o elegiach łacińskich Jana Kochanowskiego. 35 cnt.
- KOSIBA Antoni dr. O życiu i pismach Zygmunta Krasińskiego, odczyt miany w Tarnopolu w 24tą rocznicę zgonu tegoż wieszczu. 40 cnt.
- Kupcy krakowscy w epoce przejściowej 1773—1846, przez J. L. 30 cnt.
- LELIWA Ludwik Piotr. Jan Sobieski i jego wiek, napisane na dwuwiekową rocznicę oswobodzenia chrześcijaństwa i Wiednia przez Jana Sobieskiego, tom I. 2 zlr.
- MOLIN Jan dr. Gramatyka języka niemieckiego dla szkół średnich. 80 cnt.
- NIEWIESKI Stanisław. Opisanie krótkie zwycięstwa Polaków a kleski Turków pod Wiedniem w Austryi roku 1683 za szczęśliwym powodem i przeważną sprawą Jana III, króla polskiego. 50 cnt.
- OŻYŃSKI Bożydar. Skarbiec odkryty bogactwa, piękności i wszystkich prawideł zasadniczych mowy i pisowni polskiej. 2 zlr.
- SKRZYŃSKI St. Andrzej hr. Zamojski i jego program polityczny. 30 cnt.
- SMOLKA Stanisław. Józef Szujski, jego stanowisko w literaturze i w społeczeństwie. 90 cnt.
- SOBIESKI Jan. Listy Jana Sobieskiego do żony Maryi Kazimiery, wraz z listami téj królewskiej rodziny i innych znakomitych osób, przez J. S. Bandtkiego z oryginałów archiwum niegdyś Sobieskich przepisane, uporządkował i dalszymi aż do r. 1737 dochodzącymi pomnożył, tudzież przypisami zaopatrzył Antoni Zygmunt Helcel, z portretem królowej Maryi Kazimiery. Kraków, 1860. 6 zlr.
- SOFOKLES. Antygona, tragedia, przekładał Jan Czubek. 60 cnt.
— Edyp król, przekładania Franciszka Weżyka, wydania nowe. 40 cnt., na papierze lepszym 50 cnt.
- WERGILI. Eneida, przekładania Franciszka Weżyka, wydanie nowe. 1 zlr. 60 cnt., na lepszym papierze 1 zlr. 80 cnt.
- ZIEMBA Teofil dr. Estetyka poezyi. 1 zlr. 25 cnt.

RUCH, obrazkowy časopis pro zábavu a poučení, vychází v Praze pravidelně vždy dne 5, 15 a 25 každého měsíce, za redakci odpovídá Fr. Brožík.

➡ Předpláci se: čtvrtletně 1 zl. 50 kr., půlletně 3 zl., celoročně 6 zl., a sice jak v Praze, tak i poštou a knihkupectvími. Administrace Ruchu v Praze, v parku č. 1604.

Najnowsze wydawnictwa księgarni

GEBETHNERA I WOLFFA

W WARSZAWIE:

PISMA JÓZEFA SUPIŃSKIEGO

wydanie trzecie przejrzane i znacznie pomnożone,
z portretem autora.

5 tomów. Cena rubli 6.

TREŚĆ:

- Tom I: Wiadomość o życiu i pismach autora, przez S. K. Przedmowa autora do wydania trzeciego. Przedmowa Jana Welichowskiego do drugiego wydania. Myśl ogólna fizjologii wszechświata: Wstęp. Postacie świata. Pra-prawo. Siła rozkładu w powszechności. Siła rzutu w powszechności. Narzędzia siły rzutu u człowieka. Siła rozkładu w społeczności. Społeczne siły rzutu w przeszłości. Pojawy siły rozkładu w społeczeństwie. Zakończenie. Dopiski.
- Tom II i III: Szkoła polska gospodarstwa społecznego: Doświadczenie i nauka. Świat powszechny i świat ludzki. Bogactwo i mienie. Wartość i cena. Zapas, zasób, kapitał. Robota, praca, zatrudnienie. Przychód, dochód, korzyść, nagroda. Zbyć i nabyć. Wypożyczyć i zapożyczyć. Ludność i ziemia: Stosunek człowieka do ziemi w gospodarstwie społecznym. Dochody w ziemiaństwie. Rozmiary posiadłości ziemiańskich. Węzły społeczne: Państwo, lud i naród. Stany wyższe w zbiorowym życiu narodu. Wpływ pojęć społecznych na ustawy i oddziaływanie ustaw na stan społeczności. Dodatek.
- Tom IV: Dwadzieścia listów treści społecznej. Stowarzyszenia i spółki. Projekt narodowy banku oszczędności. Siedem wieczorów niedzielnych z młodzieżą włościańską.
- Tom V: Turnieje i pojedynki w wiekach średnich na zachodzie i w Polsce. List treści moralno-społecznej. Help your self. O mierzeniu czasu. Tatarzy, tragedia w pięciu aktach. Arceż, tragedia w czterech aktach. Kilka artykułów z pism czasowych. Opis obchodu jubileuszowego 50letniej działalności Józefa Supińskiego na polu piśmienniczym.

KSIEGARNIA T. PAPROCKIEGO I SP.

w Warszawie, 8 Chmielna 8,

poleca następujące dzieła swoim nakładem wydane:

BYKOWSKI J. P. „Mulik“, niehisto-
ryczny hetman Ukrainy, powieść. 75 kop.

BERTHET Elias. Ostatnia z pra-
wowej dynastji, powieść historyczna. 1 rs.

COLLAR. Zaślubiny Marcelli. ERCK-
MAN-CHATRIAN. Wiarusy starj
gardyi. GRENVILLE-MURRAY. Na
zamku księżęcym, Na uroczysku. W je-
dnym tomie 75 kop.

Doskonała gospodynja dla wsi i
miasta, przepisy kuchenne i gospodarcze.
W ozdobnej oprawie w płótno ang. 1 rs.

Doszła po cierniach, powieść z
francuskiego. 60 kop.

ERCKMAN-CHATRIAN. Waterloo,
powieść historyczna. 60 kop.

GARGULSKI St. Książka obejmu-
jąca naukę czytania. 20 kop.

Gloria in excelsis Deo, książeczka
podręczna do codziennego nabożeństwa,
p. H. C. W oprawie w skórę 1 rs. 50 kop;
w opr. w chagrin rs. 2; w opr. w jucht
bez ozdób rs. 2 kop. 50; w opr. w jucht
z ozdobami rs. 3; w opr. w waksamit rs. 4.

HAJOTA. Nowele: Zaduszny dzień
Adamka; Szkice kąpielowe; W porę;
Wachlarz; Nasza lampa; Dzwonek.
W ozdobnej chrom. okładce 1 rs. 50 kop.

HALÉVY Ludwik. Najazd, wspo-
mnienie i opowiadanie. 50 kop.

KRASZEWSKI J. I. Szalona, po-
wieść, 2 tomy. 2 rs.

LAFON Marya. Zaraza w Marsylii,
powieść. 60 kop.

MELLEROWA Zofia. Straduję, ko-
medyjka w 1 akcie dla teatrów amato-
rskich. 40 kop.

MARENNÉ. „Kazio“, zbiór powia-
stek dla młodzieży. W ozdobnej oprawie
w płótno angielskie 75 kop.

MARTYNOWSKI F. K. Na przeło-
mie sztuki polskiej. 1 rs.

— Ratujmy się, póki czas, pogawędka
społeczno-ekonomiczna. 15 kop.

MAZUR F. K. O karczmie, broszurka
ludowa. 4 kop.

MINKOWIECKI Ed. Spis biblio-
graficzny pamiętników, mających związek
z historją lub literaturą polską. 30 kop.

Pogadanki naukowe, przez autor-
kę „Wieczorów czwartkowych“. W ozdo-
bnej oprawie w płótno angielskie 1 rs.

SCHMIDT WEISENFELD. Miłość
i ambicya, pow. histor. 60 kop.

THÉRY Edmund. W ogniu i w obo-
zie, obrazki z życia żołnierzy. Margra-
bia de CHERVILLE. Listy z mojego
ogrodu. W jednym tomie 60 kop.

 Zeszyt I i II

ZŁOTEJ PRZEDZY POETÓW I PROZAIKÓW POLSKICH,

obejmujący wybór z dzieł najznakomitszych pisarzy polskich wierszem i prozą,
wyszedł z druku i jest do nabycia:

w Redakcyi Biesiady literackiej,

w księgarni T. Paprockiego i Sp. w Warszawie przy ul. Chmielnej nr. 8,
oraz we wszystkich księgarniach krajowych i zagranicznych.

Cena tomu 60cio arkuszowego, zawierającego 12 poszytów, wynosi w Warszawie
rs. 4, na prowincyi rs. 5, jednego zaś zeszytu w Warszawie kop. 35, na prowincyi
kop. 45, skąd należność przynajmniej za trzy zeszyty z góry winna być nadsyłana.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Władysław Wisłocki.